

EVA BALCOVÁ

NAMAĽUJ MIER

Povedz dieťaťu:

„Namaľuj mier“.

Ono namaľuje slnko.

Veľké,

zlatisté,

usmiate ako ono samé —

malé dieťa,

ktorému v očiach

zrkadlí sa svet.

Ako je známe, vznik samostatnej Československej republiky v r. 1918 nevyriešil ani národnostné ani sociálne problémy, ba v mnohých oblastiach vzhľadom na jej buržoázny charakter ešte ich prehĺbil. Medzi tieto oblasti patrila aj sociálna a zdravotná problematika, ktorú mali riešiť štátne orgány a predstavitelia zdravotníctva. No, ani štát ani lekári v prvom období vzniku CSR neboli motivovaní žiadnou politickou silou, ktorá by upriamovala pozornosť na katastrofálnu sociálno-zdravotnú situáciu. A tak, až po roku 1921 sociálno-zdravotné problémy sa stávajú súčasťou politického boja pracujúcich, ktoré začína nastoľovať práve novovzniknutá KSČ. Od tých čias sa celými dejinami medicíny a zdravotníctva, ale aj lekárskeho povolania ťahne ako červená niť vzájomného zväzku politiky strany a ochrany zdravia pracujúcich.

Keď v r. 1922 buržoázna vláda predložila do parlamentu návrh zákona o znížení platov obvodným le-

UNIVERZITY spravodajca UNIVERZITY

P. J. Safárika

NOSITEL'KY RADU PRÁCE • ORGÁN ČŠV KSS A VEDENIA UPIŠ

KOŠICE

1986

ROČNÍK

XVII

ČÍSLO

5—6

KSČ, LEKÁRI A ZDRAVOTNÍCTVO

(VENOVANÉ 65. VÝROČIU ZALOŽENIA KSČ)

károm na 3930 Kčs ročne, za KSČ vystúpila poslankyňa Anna Malá, ktorá vo svojej interpretácii povedala: „Ak koalícia bude, že medzi lekármi sú ľudia kapitalistickej morálky, to nie je dôvodom, aby sme ignorovali ich význam. Sú medzi nimi idealisti, ktorí zdieľajú osud svojich pacientov a liečia ich zdarma. Lekári majú pravdu, my berieme ich vec za svoju nie preto aby sme ich za každých okolností získali pre svoju stranu, ale preto že si vysoko vážime a ctieme lekársku vedu“. Takýto postoj KSČ k lekárom vychádzal aj z toho, že strana poznala množstvo pokrokových lekárov-humanistov, ale aj komunistov, ktorých nielen zdravotnícka, ale aj osvietenská kultúrna

činnosť znamenala veľký vklad do sociálneho a zdravotného rozvoja ľudu. Patrili medzi nich Ivan Hálek, Stanislav Kodym, František Albert, Vavro Šrobár, Bohuslav Vrbenský, Ladislav Prokop, Ladislav Procházka a ďalší.

Pokrokoví československí lekári už v prvom období vzniku KSČ videli jediné východisko z neúnosnej sociálnej a zdravotnej situácie v socializácii zdravotníctva. Na tomto poli viedli veľký boj s predstaviteľmi československej buržoázie, no napriek dočasným úspechom boli porazení a celé ďalšie desaťročia čs. zdravotníctvo zostalo v zajatí súkromnopodnikateľského systému.

[Pokračovanie na 2. strane

Autod. mal. Jozef Heščák.

KSČ, LEKÁRI A ZDRAVOTNÍCTVO

(VENOVANÉ 65. VÝROČIU ZALOŽENIA KSČ)

[Dokončenie z 1. str.]

Československí lekári a študenti medicíny sa podieľali na živote s KSČ významným spôsobom napriek tomu, že išlo iba o časť lekárov a určité obdobie. Je veľmi kladnou kapitolou nielen v ideovom boji čs. lekárov, ale aj celej čs. inteligencie, že vo veľmi ťažkom období pre naše národy — v období okupácie — do širokého frontu národného odboja sa zapojila značná časť našej inteligencie, kde lekári a zdravotníci zaberajú popredné miesto. Nesmieme však zabúdať na to, že väčšina našich lekárov žila v inom svete, v prostredí ilúzií o „demokracii“, vo svete ovplyvnenom buržoáziou a tým aj stavovským cítením. V roku 1929 bola založená Frakcia komunistických lekárov. Strana potrebovala pomoc lekárov stále v širšom meradle. Komunistickí lekári uskutočňovali spolu s medikmi sociálno-zdravotné prieskumy v krajne núdzových robotníckych kolóniách, v bytoch robotníkov, priemyslových oblastiach severu, na Slovensku i na Zakarpatskej Ukrajine.

Z tohto prieskumu mala byť knižne vydaná „Legenda hladu“ ktorú recenzovali. Kniha bola vydaná len ako titulná strana, všetky ostatné stránky knihy ostali biele. To bol typický symbol riešenia zdravotníckych otázok, ako aj otázok sociálnych, československou buržoáziou. To je zároveň aj typický prejav slobody tlače tzv. Masarykovskej demokracie.

Jednou zo svetlých stránok úspešnej politiky našej strany vo vzťahu k lekárom a zdravotníckym pracovníkom sú aj československo-sovietske lekárske a zdravotnícke styky, ktoré sa veľmi intenzívne a úspešne rozvíjali už v období, keď československá buržoázna vláda všetkými svojimi prostriedkami potláčala akékoľvek sympatie k Sovietskemu zväzu.

Boli by sme však idealisti odtrhnúť od života, keby sme nepriznali aj tú skutočnosť, ktorú sme už spomínali, že väčšina našich lekárov za prvej ČSR žila v zajatí hmlistých predstáv a ideálov buržoáznej demokracie a meštiackej morálky, že sa stránila politického boja pracujúcich, že v sovietskom zdravotníctve videla strašiaka svojej súkromno-podnikateľskej existencie.

Boj za socializáciu zdravotníctva pod vedením KSČ sa začal hneď po oslobodení, no hlavne po víťazstve pracujúceho ľudu vo februári 1948. Z hľadiska politiky KSČ voči východnému Slovensku bola mimoriadna iniciatíva jej predstaviteľov pri presadzovaní založenia lekárskej fakulty v Košiciach. A tak Národné zhromaždenie ČSR prijalo dňa 20. júla 1948 zákon č. 191/48 Zb., ktorým bola táto fakulta založená. Týmto aktom sa v podstatnej miere začala riešiť veľmi ťažká a zložitá sociálno-zdravotná situácia v tejto oblasti. Vyrcho-

lením cieľavedomej politiky KSČ v oblasti zdravotníctva bolo prijatie zákona 103/51 Zb., o jednotnej liečebno-preventívnej starostlivosti pred 35 rokmi. Po vydaní prvého dokumentu ÚV KSČ O opatreniach pre ďalší rozvoj zdravotníctva v roku 1952 plnárne zasadnutia košického a prešovského kraja rozpracovali v druhom polroku 1952 závery tohto dokumentu na podmienky svojich krajov a tu sa začala nová etapa v rozvoji zdravotníckej starostlivosti na východnom Slovensku. Na konci roku 1959 a na začiatku roku 1960 pléna KV KSS prerokovali a realizovali závery dokumentu ÚV KSČ k ideologickej výchove lekárov a ostatných zdravotníckych pracovníkov a tak roky 1961—1963 boli obdobím, v ktorom sa venovala mimoriadna pozornosť ideovo-politickej a mravnej výchove zdravotníckych pracovníkov nášho kraja, hlavne formou ideologických konferencií. V júni 1964 plénum KV KSS rozpracovalo závery Dokumentu ÚV KSČ Rozvoj starostlivosti o zdravie v socialistickej spoločnosti, kde sa hlavný dôraz kládol na funkciu a úlohy štátnych, hospodárskych a spoločenských orgánov a organizácií v starostlivosti o zdravie ľudu.

Krajská stranícka organizácia VsK venovala zdravotníctvu kraja nielen ideovo-politickú pozornosť, ale aj zabezpečovala koncepciu rozvoja jeho materiálno-technickej a kadrovej základne. Už v rokoch 1959—1961 bola vypracovaná koncepcia rozvoja nemocničnej siete vo Východoslovenskom kraji, kde dominantou sa stala výstavba novej FN a lekárskej fakulty, ďalej výstavba a dostavba nemocníc v Trebišove, Prešove, Svidníku, v Poprade a v Rožňave.

Do prevádzky boli odovzdané desiatky moderných ambulancných zariadení, najmä obvodných zdravotníckych stredísk. S rozvojom siete zdravotníckych zariadení a jednotlivých zdravotníckych služieb vzrástol aj počet pracovníkov v zdravotníctve vo VS kraji a to z 2074 v r. 1945 na 28 672 v roku 1984 a lekárov zo 450 na 4548, farmaceutov zo 137 na 457. K ďalšiemu skvalitneniu zdravotníckej starostlivosti vo VS kraji prispela aj realizácia celospoločenských programov v starostlivosti o zdravie a do určitej miery aj skvalitnenie prevencie a zdravotnej výchovy.

Na druhej strane je treba povedať, že napriek tomu, že závery XIV. XV., XVI. a XVII. zjazdu KSČ úplne jasne nastolili zdravotnícko-politickú líniu so zameraním na dôslednú realizáciu hlavných zásad a ideovoteoretických princípov nášho zdravotníctva, sa ešte dosť často stretávame s nedôslednou a bezprincipiálnou realizáciou týchto zásad. Týka sa to hlavne realizácie preventívneho zamerania, ale aj odbojnej úrovně, socialistické-

ho humanizmu, morálnej vyspelosti, vzájomných vzťahov, ale aj bezplatnosti a nezištnosti v zdravotníctve. Lekárska fakulta v Košiciach do r. 1983 vychovala 4832 absolventov, z ktorých väčšina pracuje v našom kraji. Žiaľ, ale nie všetci naši absolventi realizujú hlavné princípy a ideovoteoretické zásady zdravotníckej politiky komunistickej strany, najmä pri plnení spoločenskej funkcie lekára. Dosť často tu chýbala aj vzájomná spojitost medzi fakultou a jej absolventmi z hľadiska ich popromočnej výchovy a vzdelávania. A práve tieto problémy by sa mali stať predmetom vážnych úvah pri realizácii záverov XVII. zjazdu v školstve a v zdravotníctve.

To sú teda fakty a údaje, ktoré dnes prezentujeme pri príležitosti 65. výročia založenia KSČ a jej XVII. zjazdu, ktoré boli dosiahnuté v kraji, ktorý bol ešte pred 40 rokmi jedným z najzaostalejších v republike. Dnes sa tento kraj môže pýšiť nielen najmodernejšou nemocnicou v republike, ale aj mnohými ďalšími ukazovateľmi zdravotníckej starostlivosti. Je to zákonitý výsledok nielen spravodlivej sociálno-zdravotnej, ale aj národnostnej politiky našej strany. Túto skutočnosť plne uznáva nielen obyvateľstvo nášho kraja, ale aj všetci zdravotnícki pracovníci. Veď až 85 % z nich pochádza práve z tohto kraja, sú synmi a dcérami robotníkov a roľníkov, ktorým sa dostalo najväčšej cti plniť vysoko humánne poslanie — chrániť a vracat najcennejší poklad človeka, jeho zdravie.

Prof. MUDr. M. FILIP, CSc.

VIETE, ŽE...

— najškodlivejší hluk pre organizmus je hluk prerušovaný v krátkych časových intervaloch?

X X X

— strata vedy z organizmu pri maratónskom behu môže dosiahnuť viac ako 3 litre, čo predstavuje 7,4 % telesnej váhy?

X X X

— redukcia telesnej hmotnosti, ktorá ohrozuje život, je 40—50 %?

X X X

— pracovníkov v hutných prevádzkach boli zistené straty potu 8—10 litrov za smenu?

X X X

— možnosť zživenia činnosti respiračného centra po zastavení činnosti centra u dospelých je 1 hodina, u detí 2,5 hodiny?

X X X

— fatálna hladina alkoholu v krvi je nad 600 mg %, t. j. 5,7 promile?

X X X

— najčastejšia hlavná príčina smrti vo veku 1—37 rokov a súčasne najdôležitejšia forma poškodenia organizmu je trauma?

Z DISKUSIE NA CELOŠKOLSKEJ KONFERENCII KSS UPJŠ DŇA 19. 12. 1985

Michal DANILÁK, prorektor UPJŠ

Vážení súdružky, vážení súdruhovia,

vo svojom diskusnom príspevku chcem nadviazať na tú časť správy, v ktorej sa hovorilo o vyučovacom procese a jeho výsledkoch. Časové možnosti nedovoľujú analyzovať všetky faktory a činitele podmieňujúce a determinujúce výchovnovyučovací proces. Preto vo svojom diskusnom príspevku sa obmedzím na dosiahnuté študijné výsledky v uplynulom školskom roku, starostlivosť o nadaných a talentovaných študentov, štúdium podľa individuálnych študijných plánov a zabezpečovanie výučby študijnou literatúrou.

Jedným z hlavných ukazovateľov, aj keď nie jediným, úrovne a efektívnosti výchovnovzdelávacieho procesu sú výsledky štúdia študentov, ktoré spolu s hodnotením odborných praxí a spoločensko-politickej praxe a získavaním poznatkov o uplatňovaní absolventov v praxi poskytujú obraz o kvalite výchovnovzdelávacieho procesu. Dosiahnuté študijné výsledky vo všetkých troch základných ukazovateľoch, t. j. v úbytkoch, v počtoch študentov, ktorí vykonali všetky skúšky k 31. augustu a študijných priemeroch ukazujú za túto päťročnicu výrazný posun v oblasti zlepšovania študijných priemerov, čo je v súlade s celospoločenským úsilím orientácie na zlepšovanie kvality. Kým úbytky sa v podstate stabilizovali a čílna za uplynulý školský rok 3 %, študijné priemery sa ďalej zlepšili a možno ich považovať za veľmi dobré. Ako sa uvádzalo v správe, viac ako 1/3 (38,1 %) našich študentov študovalo s priemerom do 1,5. S priemerom od 1,5 do 2 bolo 34,2 percenta a s priemerom od 2 do 3 dosiahlo 27,6 %. S tým korešpondujú aj výsledky štátnych záverečných skúšok a štátnych rigorózných skúšok, keď za rok 1985 zo 760 absolventov ukončilo štúdium s prospechom výborne 210, veľmi dobre 374 a dobre 174; nevyhovelo ani po jesennom opravnom termíne 5. Cenu ministra školstva SSR získalo 8 študentov a cenu rektora UPJŠ 58 študentov. Natíska sa otázka, ako je to s priemernosťou v štúdiu u našich študentov. Pritom výsledky na lekárskej a filozofickej fakulte sú ešte výrazne nad priemerom univerzity. To znamená, že buď naše obecné konštatovanie o priemernosti v štúdiu neplatí, alebo dosiahnutým študijným výsledkom nezodpovedajú získané vedomosti, zručnosti a návyky. Pri analýze študijných výsledkov nad touto skutočnosťou sa musia katedry hlboko zamyslieť. Naša orientácia na kvalitu nie je záležitosťou jednorazovou, ale trvalou.

Študijné výsledky v štúdiu popri zamestnaní sú o poznanie slabšie. Pri súčasnom stave prijímania na štúdium popri zamestnaní táto forma štúdia speje na univerzite k zániku. V súlade s plánom prijímania prijímame iba 30 študentov ročne na pedagogickú fakultu. Preto na právnickej a filozofickej fakulte dokončujú túto formu štúdia už len vyššie ročníky. Táto skutočnosť však nesmie viesť k tomu, aby sme týmto študentom, úrovni ich prípravy, nevenovali náležitú pozornosť.

O výraznom posune našej univerzity na kvalitu prípravy našich absolventov svedčí aj skutočnosť, že ak pred 5 a viac rokmi sa v súvislosti so študijnými výsledkami najviac diskutovalo o úbytkoch, tak teraz vo vedeckých radách fakúlt a vedeckej rade univerzity sa najviac diskutuje o príprave nadaných a talentovaných študentov. Za pozitívne považujeme zvýšenie záujmu a starostlivosti katedier o nadaných a talentovaných študentov. Väčšina z nich je katedrami orientovaná na ŠVOC, kde dosahujú veľmi dobré výsledky. Nedarí sa nám, zatiaľ, vo väčšom rozsahu zabezpečiť štúdium týchto študentov podľa individuálnych študijných plánov. Je to podmienené tak objektívnymi ako aj subjektívnymi príčinami. Viac ako polovica našich študentov študuje učiteľstvo, kde sú dvojpredmetové kombinácie a súčasťou prípravy je aj pedagogicko-psychologická príprava. Je zložitejšie profilovať študenta v jednom

predmete, pretože musí v plnom rozsahu zvládnuť aj druhý predmet a pedagogicko-psychologickú prípravu. V štúdiu medicíny sa tiež vyžaduje absolvovanie učebného plánu v plnom rozsahu. Preto najviac študentov a talentovaných študentov je na jednodobrovom štúdiu. Vznikajú aj problémy s perspektívou ich umiestnenia, čo oslabuje motivačný faktor. Medzi subjektívne príčiny patrí pridržiavanie sa zaužívaných stereotypov a určité, aj keď nepodstatné, obavy istými cestami pri príprave týchto študentov, najmä pokiaľ ide o prípravu pre plnenie aspirantského minima. Bude preto potrebné na fakultách a katedrách znovu sa vrátiť k smerniciam MŠ SSR k výberu a starostlivosti o nadaných a talentovaných študentov a zväziť možnosti ich širšieho uplatňovania z hľadiska ich diferencovanej prípravy, resp. medziodborového štúdia podľa individuálnych plánov.

V posledných rokoch nám narastá počet študujúcich podľa individuálnych plánov štúdia z dôvodu gravidity a materstva. V tomto školskom roku je to 151 študentiek, najviac na pedagogickej a filozofickej fakulte. V súvislosti s tým vzniká celý rad problémov. Ich študijné výsledky, až na výnimky, sú veľmi slabé; priebežná kontrola štúdia nedostatočná a formatívne pôsobenie minimálne. Tieto študentky prichádzajú na konzultácie len sporadicky. Nejde len o problémy študijné, ale často aj o problémy sociálne, ktoré majú negatívny dopad na plnenie študijných povinností. Kontrola individuálnych plánov ukázala, že nie sú v nich vždy presne vymedzené povinnosti týchto študentiek (okrem zápočtov a skúšok) a rozsah povinnej výučby. Bude preto potrebné tejto skupine venovať osobitnú pozornosť, dôslednejšie vyžadovať priebežné plnenie študijných povinností a zrejme uvažovať aj o budovaní zariadení pre starostlivosť o deti predškolského veku (jaslí a materských škôl). Domnievame sa, že by bolo v záujme ochrany zdravia detí a matiek—študentiek, aby po dobu materskej dovolenky sa im prerušilo štúdium.

Jedným zo základných predpokladov úspechu obsahovej prestavby štúdia a zefektívnenie výchovnovzdelávacieho procesu popri inovácii učebnej látky a technickej modernizácii je dostatok kvalitnej študijnej literatúry s vysokou ideovo-politickou a odbornou úrovňou. Preto sme na fakultách na základe analýzy stavu v zabezpečení jednotlivých predmetov študijnou literatúrou pripravili programy vydávania učebných textov (skript), plneniu týchto venujeme sústavnú pozornosť. Výsledkom tohoto úsilia bol rast záujmu o napísanie skript zo strany učiteľov, zvýšenie kapacity editičného strediska, a tým aj skrátenie výrobného cyklu. Ak v roku 1981 vyšlo na UPJŠ 30 titulov skript, potom v posledných rokoch je to okolo 60 titulov ročne. To spolu s celoštátnymi učebnicami a príručkami prispelo k podstatnému zníženiu predmetov nezabezpečených študijnou literatúrou. V uplynulom školskom roku z počtu 1019 vyučovaných predmetov na UPJŠ bolo nezabezpečených študijnou literatúrou už len 43 predmetov. Avšak aj v tejto oblasti pretrvávajú niektoré problémy, ktoré musíme prekonať. Časť autorov odovzdáva rukopisy skript oneskorene, niekedy aj s jednoročným sklzom, ale to hlavné, čo musíme dosiahnuť, je aktívnejší prístup pri zostavovaní plánov a potom ich realizácii zo strany katedier. Nemôžeme sa obmedzovať len na to, čo nám ponúknu jednotliví učitelia, ale vedúci katedier musia zabezpečiť aj prípravu študijnej literatúry v tých predmetoch, pre ktoré literatúra chýba a u učiteľov sa neprejavuje záujem o jej napísanie.

Vážení súdružky, vážení súdruhovia,

chcel by som záverom svojho diskusného príspevku uviesť, že popri pozitívnych výsledkoch, ktoré sme dosiahli vo výchovnovyučovacom procese, sme si vedomí aj nedostatkov a problémov, ktoré musíme riešiť. Som presvedčený, že využijem rezerv, ktoré máme, sa nám to podarí.

Z DISKUSIE NA CELOŠKOLSKEJ KONFERENCII KSS UPJŠ DŇA 19. 12. 1985

Emanuel SÍLEŠ, člen ČŠV KSS UPJŠ, prodekan Prírodovedeckej fakulty UPJŠ

Vážené súdružky, vážení súdruhovia,

V správe z oblasti vedeckovýskumnej činnosti je uvedené, že v našich stranických organizáciách na UPJŠ sme sa riadili v uplynulom období závermi XVI. zjazdu KSS, ktorý konštatoval, že určujúcim činiteľom intenzifikácie spoločenskej praxe a najmocnejším zdrojom jej produktivity je veda a technický pokrok. Pre oblasť vedeckého výskumu boli do plánu hlavných úloh fakúlt rozpracované a premietnuté taktiež uznesenia 8. zasadania ÚV KSS a septembrového pléna ÚV KSS, VS KV KSS a nasledujúcich zasadnutí nižších stranických orgánov, ako aj celoštátneho aktívu stranických, štátnych, odborových a zväzových funkcionárov vysokých škôl v Frehe, v ktorých sa ukladajú vysokým školám náročné úlohy pri urýchlennom uplatňovaní výsledkov vedy a techniky v praxi. Vychádzajúc zo záverov uvedených pléna a aktívov, vedenie UPJŠ spolu s ČŠV KSS prijalo konkrétne úlohy na realizáciu týchto záverov: úlohy sú jednak krátkodobého charakteru — zamerané predovšetkým na skončenie vedeckovýskumných úloh pred plánovaným termínom tak, aby boli úspešne zoponované v priebehu roku 1985 a skončené realizačnými výstupmi; jednak dlhodobého charakteru — venovať sústavnú pozornosť vedeckej profilácii fakúlt a rektorátov pracovísk, najmä v súvislosti s prípravou plánu vedeckovýskumnej činnosti na 8. päťročnicu.

Stav plnenia úloh je nasledovný:

1. 30. marca 1984 Vedecká rada UPJŠ schválila upravený návrh vedeckej profilácie na roky 1986—1990 a do roku 2000, ako pekáčik pre dlhodobé plánovanie vedeckovýskumnej činnosti na UPJŠ. Prijatý dokument sleduje ďalšie koncentrovanie síl, posilnenie spolupráce s ostatnými vysokými školami, SAV, ČSAV, ako aj pracoviskami iných rezortov. Realizácia tohto návrhu vedeckej profilácie vytvára lepšie podmienky pre urýchlenné zoviazanie výsledkov výskumu do spoločenskej praxe.

2. Boli vypracovaný návrh Opatrení k dôslednému plneniu úloh, schválených uznesením vlády ČSSR č. 264/83 a predsedníctva vlády SSR č. 47/83 o výchove vedeckých aspirantov, ktorý po prerokovaní vo vedení UPJŠ sa stáva záväznou smernicou, komplexne upravujúcou systém práce s nadanými a talentovanými študentmi a prijímanie do vedeckej výchovy aspirantov v podmienkach UPJŠ.

3. V týchto dňoch bilancujeme výsledky plnenia plánu v oblasti vedeckovýskumnej činnosti. Na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ sú skončené všetky úlohy ŠPZV, ŠPTR, plána RŠ, FU a základného plánu oponentúrou alebo potvrdením hlavnými koordinátormi o splnení úloh (popri prípade odovzdaním záverečných správ). Podobne je isto tomu i na ostatných fakultách. Teraz nás čaká úloha zhodnotiť úroveň a výsledky všetkých dokončených úloh a urobiť opatrenia na zabezpečenie realizácie dosiahnutých výsledkov v praxi.

4. Na zabezpečenie realizácie výsledkov vedeckovýskumnej činnosti v spoločenskej praxi UPJŠ naďalej rozvíjela viaceré formy: boli to výstupy výskumu podniknuté podnikom a inštitúciami, zriaďovanie spoločných a združených pracovísk, rozširovaním zmluvnej spolupráce. V súvislosti s ročným hodnotením plnenia plánu vedeckovýskumnej činnosti v januári 1984, 1985 (tak bude i v roku 1986), bolo zhodnotené plnenie jednotlivých úloh, výsledky spolupráce s pracoviskami vysokých škôl, SAV, ČSAV, výskumnými inštitúciami a závodmi doma i v zahraničí. Pri skončených úlohách boli osobitne hodnotené docelené významné výsledky

vedeckých prác a ich prínos, ktoré prešli oponentským pokračovaním.

5. Pokračovalo plnenie vedeckovýskumných úloh v rámci programu Interkozmos, kde naše pracovisko má funkciu koordinátora pracoviska úloh kozmickej biológie a lekárstva a je hlavným koordinátorom úloh ŠPZV V-6-5 „Účinky dlhodobo pôsobiaceho ionizujúceho žiarenia na biologické systémy“. Úspešne pokračovalo plnenie úloh v SÚJV v Dubne a v RVHP. Pokračovali práce v rámci združeného výskumného pracoviska VÚKOV Prešov — VŠT — ÚSF SAV — UPJŠ Košice, a to v aplikácii feromagnetických materiálov v technickej praxi a budovaní programového vybavenia pre riadenie robotov. Bola inovovaná dohoda o spolupráci s n. p. IMUNA Šarišské Michaľany s cieľom vývoja a klinického skúšania nových krvných derivátov, vyrábaných v tomto podniku. Dobré sa rozvíjala spolupráca so Slovenskými magnezitovými závodmi, n. p. Košice a KERA KO, n. j. Košice. V roku 1985 sa vytvorilo v Košiciach so súhlasom predsedníctva SAV a MŠ SSR Vedeckovýskumné združenie fyzikálnych pracovísk za účasti ÚEF SAV, VŠT a UPJŠ Košice s cieľom koordinovať činnosť fyzikálnych pracovísk v Košiciach.

6. Úspešne sa darí plniť zámer zmluvy (podpísanej v roku 1984) o zriadení pedagogicko-výskumno-výrobného združenia medzi VJH SPOFA Praha — UPJŠ Košice — JRD Rozkvet Nová Lubovňa pre výskum nových druhov liečivých rastlín a ich urýchlenné zužitkovanie pre farmaceutický priemysel (v júni 1985 vedecké kolokium).

7. V súlade s prijatou vedeckou profiláciou fakúlt boli prerokovaný aj variant plánu vedeckovýskumných úloh na 8. päťročnicu. V súčasnosti sa upresňuje. Zmeny by sa mali uskutočniť v súvislosti s potrebou výraznejšie tematicky pokryť spoločensky závažné vedné oblasti. Novým prvkom v riadení vedy je, že každá úloha sa pred zaradením do plánu posudzuje z hľadiska vedeckého cieľa a z hľadiska spoločenskej potreby. Kvalitatívne novým momentom budú účelne a výstižne stanovené kontrolovateľné etapy plnenia hlavných úloh do roku 1986.

K rozpracovaniu záverov 11. zasadnutia ÚV KSS, ÚV KSS k súčasným úlohám a dlhodobému rozvoju poľnohospodárstva a ďalších odvetví zabezpečujúcich výživu ľudu a záverov X. zjazdu JRD boli prijaté na PF UPJŠ nasledovne opatrenia: Vedeckovýskumná činnosť orientovať na problematiku genetických zdrojov v nadväznosti na agroekologické pomery poľnohospodárskej veľkovýroby a ochrany produkcie — nadmerných biotechnológií z hľadiska genetického a fyziologického v súvislosti s rozpracovaním produkčných systémov — ochrany prírodného prostredia so sledovaním toxikológie vstupov priemyslu do poľnohospodárskej veľkovýroby — syntézy nových typov pesticídov a stimulátorov rastu kultúrnych plodín a účinnosťou pri veľmi nízkych koncentráciách na zamedzenie ekologických škôl. Vo výchovno-vzdelávacom procese zohľadniť potreby ďalšieho rozvoja poľnohospodárskej veľkovýroby a potravinárskeho priemyslu inováciou výučby v oblasti génových manipulátorov, biopolymérov a enzýmových technológií s využitím najnovších výsledkov vedeckého výskumu. Tieto opatrenia sú priebežne plnené a na ich realizáciu sa podieľajú katedra všeobecnej biológie, katedra špeciálnej biológie, katedra organickej chémie a biochémie a katedra fyzikálnej a analytickej chémie na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ.

Dobré výsledky, ktoré UPJŠ dosiahla za uplynulé obdobie v oblasti vedeckého výskumu a jasne stanovené ciele v jej rozvoji, budú záujem ďalšieho pracovného nadšenia, pracovnej odevavosti všetkých pracovníkov a študentov univerzity pri plnení úloh ďalšieho dynamického rozvoja univerzity tak, aby čím ďalej, tým účinnejšie a na vysokej úrovni, plnila funkciu socialistickej vysokej školy.

Z DISKUSIE NA CELOŠKOLSKEJ KONFERENCII KSS UPJŠ DŇA 19. 12. 1985

Milan JENČO, vedúci Vojenskej katedry UPJŠ

Vážené súdružky, vážení súdruhovia,

dovoľte mi v mene komunistov Vojenskej katedry UPJŠ pozdraviť dnešné rokovanie a popriať veľa tvorivých síl a úspechov do našej ďalšej práce pri výchove mladej generácie. Vo svojom diskusnom príspevku chcem urobiť krátky príerez činnosťou ZO KSS na Vojenskej katedre od jej založenia v októbri 1983. Z celkového počtu 40 príslušníkov Vojenskej katedry UPJŠ — pedagogického zboru i civilných pracovníkov je k dnešnému dňu 42 % ná organizovanosť v KSČ. 5-členný výbor ZO KSS zameriava svoju pozornosť na tieto úlohy: organizovať pravidelnú stranickú prácu; riešiť medzidružské vzťahy a vytvárať dobré pracovné ovzdušie — jeden z problémov na VK v minulom období; zlepšiť ideovovychovné pôsobenie na pracovníkov, hlavne na študentov vojenskej prípravy; zabezpečovať priebežné plnenie úloh učebnovychovného procesu; zvyšovať aktivitu a iniciatívu na VK vo všetkých smeroch; zvýšenú pozornosť venovať disciplíne pracovnej, spoločenskej, a hlavne vojenskej; komplexnú prípravu študentov viesť tak, aby sa upevňovala ideologická pevnosť, zvýšila psychická odolnosť, rozvíjala fyzickú zdatnosť a všestranne sa študenti pripravovali na obranu socialistickej vlasti — po stránke vojensko-odbornej a vojensko-politickej.

Vojenská katedra UPJŠ splnila 7. päťročnicu k 1. 10. 1985 vo všetkých ukazovateľoch, na čom má veľkú zásluhu i angažovanosť ZO KSS. Stanovené úlohy sú po stránke veliteľskej i stranickej sústavne sledované, kontrolované a hodnotené. Stranicou organizáciou sú nedostatky analyzované a prijímané opatrenia na ich odstránenie, na zlepšenie celej činnosti. Vymenované úlohy výbor a celá ZO KSS plní priebežne a dosahuje pozitívne výsledky. Študenti sú vedení k presnému plneniu úloh vo vojenskej príprave. To má odraz aj v ich správaní na jednotlivých fakultách. Čo často potvrdzuje funkcionári jednotlivých fakúlt.

Vo svojej práci máme problémy, ktoré svojimi silami nie sme schopní riešiť. Jedná sa o priestory na praktický výcvik študentov vojenskej prípravy. Posádkové cvičisko Tahanovce bolo zrušené a v súčasnosti tam prebieha výstavba nového sídliska Košíc. Nové náhradné priestory nie sú dané k dispozícii. Naši učitelia výcvik konajú za veľmi zložitých podmienok, improvizovane a nie sú vytvorené také podmienky, aké súčasná doba od nás vyžaduje. Toto má svoj odraz aj v útvaroch ČSEA, kde naši študenti nastupujú do vojenskej základnej služby. Požiadavky, ktoré sú od nich žiadané, nemôžu okamžite plniť, nemajú skúsenosti z praktického výcviku na VK v plnej šírke, ako to má byť podľa smerníc a rozkazov MNO. Toto je najväčší nedostatok, ktorý komunistov VK najviac trápi a nemôžu ho vyriešiť. V súčasnosti o tejto situácii bol informovaný veliteľ VVO a bol požiadany o pomoc pri riešení tohto problému.

V mene komunistov Vojenskej katedry UPJŠ môžem prehlásiť, že urobíme všetko, aby sme študentov vojenskej prípravy viedli k tomu, aby sa z nich stali dôstojní obrancovia socialistickej vlasti, aby sa dokázali správne orientovať v zložitých politických otázkach, aby príkladne plnili svoje úlohy. K tomu máme rozvíjanú socialistickú súťaž, a to krátkodobú aj dlhodobú, do ktorej sú zapojení učitelia i študenti. Ich výsledky sú sledované, hodnotené a zverejňované. Môžem prehlásiť, že úlohy vytýčené dnešnou konferenciou. XVII. zjazdom KSČ rozpracujeme na podmienky našej VK UPJŠ a čestne ich splníme.

Vojtech TKÁČ, predseda Univerzitnej odborovej rady na UPJŠ

Dovoľte mi, aby som celoškolskú konferenciu KSS UPJŠ pozdravil v mene univerzitnej odborovej rady a ďalších odborových orgánov a organizácií ROH na UPJŠ. ROH v podmienkach našej vysokej školy plní významné úlohy v oblasti zabezpečovania plnenia všetkých jej funkcií, je významným sprostredkovateľom účasti pracovníkov na rozvoji, riadení a kontrole činnosti organizácie. V uplynulom období sme v odborárskej práci pod vedením ČSV KSS orientovali pozornosť na komplexnosť a koncepcnosť všetkých činností. Na základe spoločného rokovania s vedením UPJŠ sme vypracovali návrh koncepcie rozvoja pracovnej iniciatívy na UPJŠ v rámci ktorej bola v súčinnosti s ČSV KSS, vedením UPJŠ a UOR vydaná výzva na zapojenie UPJŠ do iniciatívy pražských organizácií a mestskej stranickej organizácie v Prahe, tzv. Pražskej výzvy. Domnievame sa, že aj keď prevažujúca vedeckovýskumná orientácia vedeckovýskumnej činnosti na UPJŠ je spoločenskovedná, aj v týchto oblastiach môžeme naplniť zmysel tejto formy iniciatívy, o čom svedčia ohlasv pracovník a konkrétne formy presadzovania výsledkov vedeckovýskumnej činnosti do spoločenskej praxe. Súčasťou našej práce bude ďalšie zvyšovanie podielu ROH na podnecovaní tvorivosti, vedeckej, výskumnej, zlepšovateľskej a vynálezcovskej činnosti.

V rámci koncepcie rozvoja pracovnej iniciatívy vypracovali odborové orgány návrh na zriadenie galérie najlepších pracovníkov a štábu pracovnej iniciatívy, ktorý bude koordinovať pracovnú iniciatívu za vedenie, stranicke a spoločenské organizácie UPJŠ. Súčasťou tejto koncepcie je aj snaha o rozšírenie počtu BSP, KRB a najmä vstupu do vedeckovýskumných a výrobných združení a zoskupení.

S vedením UPJŠ, s ktorým sú vytvorené veľmi dobré vzťahy súčinnosti a spolurozhodovania, sme realizovali a budeme rozvíjať nové formy spolupráce, napr. v oblasti zabezpečovania účasti pracujúcich vo všetkých etapách plánovacieho procesu aj v zmysle nových zásad vlády ČSSR a ÚRO a účasti pracujúcich na tvorbe, realizácii a kontrole plnenia plánov. Ako príklad možno uviesť účasť na aktívnej nadvzajnej politike UPJŠ, ktorá poskytuje mnoho možností aktívneho pôsobenia ROH v zabezpečovaní motivačnej, stimulačnej a zásluhovej funkcie miezd.

V oblasti starostlivosti o pracovníkov presadzujeme princíp konkrétnosti a vecnosti skvalitňovania životných a pracovných podmienok a všetkých zložiek sociálnej politiky v našich podmienkach. K tomu orientujeme aj prípravu kolektívnej zmluvy na jednoročné obdobie tak, aby každý pracovník UPJŠ sa stal jej autorom, ale aj realizátorom a aktívnym činiteľom plnenia úloh organizácie.

V medzinárodnej spolupráci sa aktivizujú vzťahy UOR s partnerskými odborovými organizáciami v štátnej univerzite v Uzhorode, v Lodži, Jene a Debrecene. Dochádza k pravidelnej výmene oficiálnych delegácií, sú podpísané s väčšinou partnerov — dlhodobé a ročné plány spolupráce, ktorú orientujeme na prehĺbvanie internacionálnych vzťahov, ale aj na súčinnosť pri plnení úloh UPJŠ a jej zahraničných družobných stykov. Ako svoju internacionálnu povinnosť chápeme pomoc RZ ZNP v Lodži pri konštituovaní odborovej organizácie a rozvoji jej funkcií. V tejto oblasti došlo k výmene pionierov a odborárov i k výmene delegácií. V roku 1986 pripravujeme — v spolupráci s vyššími odborovými orgánmi — teoretický seminár pre poľských súdruhov k postaveniu a úlohám odborov v socialistickej spoločnosti k špecifikám ich funkcií v podmienkach vysokej školy.

V nasledujúcom období predpokladáme ďalšie zvyšovanie návrhov na odborársku prácu. Prachod spoločnosti na intenzívny rozvoj spoločenských a ekonomických procesov vyžaduje, povedané slovami M. Gorbačova, zvýšiť úroveň účasti pracujúcich na riadení organizácií. V našich podmienkach pôjde o to, aby ROH sa stalo účinným pomocníkom stranickej organizácie a vedenia UPJŠ v realizácii všetkých funkcií školy.

Štefan HUDÁK, riaditeľ ústavu výpočtovej techniky UPJŠ a predseda CZV KSS na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ

Vážené súdružky, súdruhovia,
vo svojom diskusnom príspevku sa chcem zaoberať prob-
lematikou výpočtovej techniky a elektronizácie.

Vedeckotechnický rozvoj (VTR) a urýchlené uplatňovanie
jeho výsledkov v spoločenskej praxi sú revolučnou úlohou
súčasnosti. Zhodujeme sa v tom, že riešenie úloh ďalšieho
dynamického rozvoja našej socialistickej spoločnosti, zvyšova-
vanie účinnosti našej ekonomiky súvisí výrazne s výpočto-
vou technikou (VT) a elektronizáciou (E). Plnenie týchto
úloh závisí od toho, ako rýchlo dokážeme proces penika-
nia VT a mikroelektroniky rozvinúť na masovom základe
do všetkých odborov činnosti. Splnenie tejto úlohy v roz-
hodujúcej miere závisí okrem iného od ľudí, ich umu, prac-
ovitosti, ale aj odvahy riešiť nové úlohy, prekonávať váž-
ne bariéry v sebe pri zbavovaní sa starých predstáv a pos-
tupov a osvojovanie si nových poznatkov. Významné mies-
to v tomto procese má mládež a jej príprava na VT a
elektronizáciu. Zásadným spôsobom sa tieto otázky premie-
tajú do našej školskej sústavy. Je to veľmi neúplná charak-
terizácia problémov a úloh súvisiacich s VT a E. Prijatý
plán elektronizácie, iniciovaný najvyššími stranickými a
štátnymi orgánmi je výsledkom analýzy a skúseností s vyu-
žívaním VT a E u nás a vo svete a na druhej strane je to
dôkaz závažnosti, akú naša strana problému VT a E
prikladá. Je treba zdôrazniť, že na našej vysokej škole je
týmto otázkam venovaná už niekoľko rokov mimoriadna po-
zornosť. Pedagogické dni 1985 boli venované výlučne prob-
lematike VT a E.

Používanie VT má na našich pracoviskách 20-ročnú tra-
diciu. Na UPJŠ bolo v r. 1967 zriadené výpočtové stredisko
na PF UPJŠ, ktoré plnilo úlohy pre UPJŠ, VST a ústavy SAV.
Boli uskutočnené významné aplikácie VT vo fyzike, matema-
tike, biológii, medicíne, jazykovede a ďalších odboroch. Nie-
ktoré z týchto aplikácií mali aj široký medzinárodný ohlas
(HYDRA — fyzika elementárnych častíc, SUJV Dubna, SIMUL
— genetika, ZSSR, Švajčiarsko, NSR, ocenenie na svetovej
výstave patentov a vynálezov) a niektoré dali základ pre
vážne praktické aplikácie VT (izodórové diagramy v on-
kológii — LF, onkologická klinika; matematický model te-
pelného režimu rozvodných energetických tunelov... PF,
Rudný projekt Košice).

Na PF UPJŠ sa viedla príprava študentov v programovaní,
ale aj v používaní (aplikácii) VT v konkrétnych odboroch
(od r. 1973).

VT je na UPJŠ používaná — dlhodoba — v oblasti riade-
nia. V súčasnosti sa VT využíva v 5 oblastiach: kádrová a
personálna práca, plánovanie a rozpočtovanie, účtovníctvo,
študijná oblasť, vedeckotechnické informácie (knihnica). In-
tenzívne sa vedú práce na vývoji AIRS UPJŠ. Garantom VT
na UPJŠ a jej využívania a aplikácií je ÚVT UPJŠ. Výpoč-
tový systém ÚVT je postavený na báze systémov SMEP, kto-
ré sú produktom spolupráce krajín RVHP a sú podľa našich
predstáv vhodné pre VŠ prostredie a pre naše úlohy. Okrem
toho, sú tu ešte 2 systémy EC 1010, Tesla 200. Na UPJŠ
je vybudovaná terminálová sieť pozostávajúca z 18 termi-
nátov; pracujú 2 terminálové úbežne (1 v Košiciach a 1 v
Prešove), ktoré sa využívajú na počítačom podporovanú vý-
uku predmetov VT alebo pri aplikáciách VT v iných pred-
metoch. Na UPJŠ (ÚVT) je vytvorené programové a technic-
ké prostredie unikátneho charakteru v rámci VŠ v SSR na
báze SMEP, vďaka iniciatíve našich pracovníkov.

Súčasnosť a budúcnosť VT a E na našich pracoviskách sa
odvíja od dosiahnutého stavu a je tesne prepojená s PE.
Účasť UPJŠ v PE bola predložená našim riadiacim orgánom
a stručne povedané je orientovaná v troch smeroch: vedeck-
otechnické aplikácie počítačov (P-04-533), elektronizácia
výchovnozdávacieho procesu (A-08-333-811), automatizá-
cia informačného systému na VŠ (RS-1-10). Garantom
sa tieto smery je ÚVT UPJŠ. Predpokladá sa však význam-
ná účasť pracovníkov jednotlivých fakúlt UPJŠ.

Okrem toho na našich fakultách a katedrách prebieha
proces tvorby, realizácie a upresňovania koncepcie použít-
ia VT a E v jednotlivých vedných odboroch (tak vo VV
činnosti, ako aj vo výuke). Tento proces je rôzne rozvinutý

podľa fakult, ale je možné konštatovať, že sa započal na
všetkých fakultách. Rozhodujúci je na tom podiel komunis-
tov. Za zmienku stojí na ÚVT a PF UPJŠ v novembri kona-
ná Celostátna programátorská univerziáda (CPU), ktorej sa
zúčastnili súťažiaci z 9 VŠ v CSSR a 1 z NDR. CPU ukázala
zdatnosť tak organizátorov, ako aj súťažiacich. Podujatie
malo veľký propagačný význam medzi mládežou ZS a SS,
jej organizátormi boli komunisti — členovia SZM na PF
a ÚVT UPJŠ.

Existuje všeobecný súlad s názorom, že VT a E je po-
trebná. Názorové rozdiely a stretnutia súvisia s konkrétno-
stami predstáv. Ďalším významným problémom je tzv. problém
„know how“ a jeho riešenie. Pri tomto probléme je nutné
sa pozastaviť. N. Wiener povedal: „Počítač je užitočný na-
toľko, nakoľko sú dôležité a užitočné idey jeho používate-
ľov“. V našom veľmi heterogénnom (na UPJŠ) prostredí sa
rozvíja celé spektrum názorov na VT a jej použitie. V po-
slednom období na pôde AV ZSSR bola venovaná mimoriad-
na pozornosť tejto problematike (upresneniu pojmu informa-
tika) a jeden zo záverov znie, že na počítač je nutné na-
zerať ako na principiálne a kvalitatívne nový prostriedok
na získavanie nových predstáv a poznatkov vo vede. Túto
tému si musíme osvojiť a pochopiť ju v každom nami roz-
víjanom odbore na univerzite. Príprava na VT a E nie je
samoúčelná; musíme pripravovať absolventov UPJŠ tak, aby
boli schopní použiť VT a E vo svojom odbore — to je jadro
problému.

V súčasnosti vznikol na UPJŠ (PF, LF) celý rad pekných
aplikácií VT z oblasti automatizácie experimentov na PF
(fyzika, chémia) a sú seriózne predstavy o podobných apli-
káciách napr. na LF, PdF a ďalších. Sme toho názoru, že
v budúcnosti pôjdeme cestou odvážnejšieho riešenia týchto
problémov, ale aj celých komplexov úplne domácimi
(UPJŠ, VŠ a SAV) silami a prostriedkami. Máme k tomu už
vyspelý kolektív a mali by sme vedieť s výhodou využiť mul-
tiodborovosť nášho kolektívu na UPJŠ. Žiada sa však sprá-
žniť zo strany rezortu dostupnosť niekedy chýbajúcich ško-
ľastok z valutových oblastí. Sme toho názoru, že je to ek-
onomickejšie, ako nákup celých prístrojov a zariadení.

Rozvoj VT a E (PE) na UPJŠ v budúcom období bude ur-
čovaný východiskovým (súčasným) trendom a trendmi roz-
voja VT u nás. Zatiaľ tento trend nie je celkom jasný (vý-
roba počítačov alebo OEM a computerizácia tradične dob-
rých výrobkov).

Realizácia PE všeobecne a na UPJŠ zvlášť si žiada už te-
raz sa zamyslieť nad niektorými problémami:

1. Vážny rozpor medzi spoločenským významom PE (VT
a E) a jeho kádrovým zabezpečením: na VŠ, resp. krátke-
ním plánu práce na ÚVT UPJŠ a fakultách; na realizáciu
PE je potrebné vyčleniť a pripraviť kádre;
 2. doteraz vážavé stanovisko riadiacich orgánov (MS SSR,
vedenia fakúlt) v otázke obligatornosti znalostí o VT v
každom odbore na VŠ (UPJŠ); je na to potrebné zriadit
predmet a zabezpečiť jeho kvalifikovanú výučbu;
 3. technická úroveň zariadení VT a výrobky E v CSSR si
žiada mnohé, na základe doterajších skúseností (SMEP,
PMD 85); tento problém je širší a jeho riešenie sa musí
diať v tesnej spolupráci krajín RVHP; bolo by potrebné
energetickejšie postupovať v integrácii v rámci RVHP bu-
dovaním spoločných vedeckovýskumných a vývojových
zdrúžení typu ROBOT, ale aj výrobných kapacít; PE žiada
zvládnuť veľkosériovú výrobu VT a E (10⁶ rada);
 4. porovnanie vývoja a dosiahnutého stavu u PVZ pouka-
zuje na potrebu veľkorysejšieho riešenia; predstava o PE
v školstve je predimenzovaná o 1 rad z hľadiska poč-
tov zariadení a finančných zdrojov; riešenie PE na UPJŠ
(VŠ) sa nezaobíde bez odelenia určitého práva pred-
nosti pri získavaní prototypov niektorých zariadení VT
(napr. SM 52/12) alebo vzor z PVZ (IBM PC; grafické
displeje);
 5. VŠ (UPJŠ) musia zabezpečiť prípravu kádrov po novom;
to si vyžaduje značné zmeny v štruktúre predmetov a s
tým súvisiace nároky na nové pracovné sily;
 6. vážnu úlohu v PE na UPJŠ má ÚVT UPJŠ; je potrebné
odstrániť jestvujúci nesúlad s týmto v otázke kádrové-
ho budovania a zabezpečenie a úplné konštitúovanie ÚVT
ako vedecko-pedagogického pracoviska s významným
poslaním aj v oblasti výchovnozdávacej.
- Na UPJŠ a v straníckej organizácii bola doteraz vyko-
naná veľká práca na formulovaní predstáv o realizácii PE
(VT a E) na UPJŠ a sú už dosiahnuté konkrétne výsledky.
Sú spracované kľúčové dokumenty. Dovoľte vysloviť pre-
svedčenie a ubezpečiť našu konferenciu o realnosti vytý-
čených cieľov a o tom, že komunisti a náš kolektív je ich
odhodlaný splniť.

Z ROKOVANIA

IX. ČŠK SZM UPJŠ

Dňa 21. marca 1986 sa v priestoroch Lekárskej fakulty UPJŠ konala v súlade so smernicami vyšších zväzových orgánov IX. ČŠK SZM UPJŠ. Konferenciu otvorila a viedla s. PaedDr. B. Kešová, členka ČŠV SZM UPJŠ. Hneď v úvode privítala hostí konferencie za vedenie UPJŠ s. rektora prof. Ing. Slavka Chalupku, CSc. a s. prorektora doc. PhDr. Milana Bebeja, CSc., za ČŠV KS3 s. predsedu prof. PhDr. Andreja Lokaja, CSc. a s. JUDr. Jána Pirča, CSc., predsedu Komisie pre prácu s mládežou. Na konferencii sa zúčastnili aj zástupcovia SÚV SZM, predseda SÚV SZM s. J. Janošovský a s. L. Grega a tiež zástupcovia KV a MV SZM. Medzi hostami konferencie boli aj zástupcovia jednotlivých fakúlt UPJŠ, dekan LF s. prof. MUDr. Anton Kohút, DrSc., dekan PF doc. RNDr. Pavol Šoltés, CSc., za PrF JUDr. Peter Vojčík, CSc., za FF doc. PhDr. Ján Bilas, CSc., a za PdF s. doc. PhDr. Martin Mihály, CSc.

Konferencie sa zúčastnili aj zástupcovia UOR, Vojenskej katedry, zástupcovia CZV KSS na jednotlivých fakultách a riaditeľ ŠD v Košiciach s. dr. Alojz Martinček.

Po voľbe pracovného predsedníctva a jednotlivých pracovných komisií a pionierskej zdravoti bola s. PaedDr. J. Papovou, predsedníčkou ČŠV SZM UPJŠ, prednesená Správa o činnosti ČŠO SZM po VIII. ČŠK a hlavných úlohách na nasledujúce obdobie. Podstatnú časť jej vystúpenia chceme uverejniť v nasledujúcom čísle Univerzitného spravodaja.

So správou o výsledkoch hospodárenia, stave majetku a revíznej činnosti, ako aj s Návrhom rozpočtu na rok 1986 vystúpila s. Ildikó Vancáková, hospodárka ČŠV SZM

Nasledujúcim bodom programu bolo odovzdávanie vyznamenaní najlepším a najaktívnejším zväzkom UPJŠ.

Po krátkej prestávke nasledovala diskusia, v ktorej ako prvý vystúpil s. M. Repovský, ktorý hovoril o práci na úseku spolupráce s PO SZM, pričom sa zamerával na možnosť ďalšieho zdokonaľovania práce na tomto úseku.

Ďalší diskutujúci s. M. Bačo, predseda FV SZM PdF, rozoberal prácu FO SZM s I. ročníkom v súvislosti s jeho okamžitým zapojením do práce SZM hneď po príchode na fakultu.

Prof. PhDr. A. Lokaj, CSc., pozdravil rokovanie ČŠK v mene ČŠV KSS, pričom sa zamerával na postavenie a úlohu SZM vo výchovno-vzdelávacom procese na VŠ, na jeho vzťah ku každodennej práci. Naznačil niektoré súvislosti vzťahu zväzových a stránických orgánov na UPJŠ.

S. Slivková poukázala na niektoré aspekty práce FV SZM PF, najmä na úseku ŠVOC. Ďalší diskutujúci s. Mihálovics hovoril o práci FO SZM LF. (Pokračovanie na 8. strane)

HLAS vysokoškolákov UPJŠ

Pedagogické konferencie SZM na LF UPJŠ

Zákon o vysokých školách č. 39/80 Zb. a naň nadväzujúce vykonávacie predpisy vydané vládou ČSSR a ministerstvami školstva ČSR a SSR priniesli závažné zmeny aj v právnej regulácii výchovno-vzdelávacej činnosti vysokých škôl vrátane právnej úpravy vzťahov medzi fakultami a študentmi. O týchto zmenách boli študenti nasej fakulty dôkladne informovaní už pri zápise v školskom roku 1980/81. Dodatočne boli všetkým študentom rozoslané študijné a štipendijné predpisy. Učiteľia nasej fakulty boli s novými právnymi normami obozručení na osobitnom aktívne začiatkom školského roku 1980/81 a dodatočne aj oni dostali študijné predpisy (vyhl. č. 105/80 Zb.), s ktorými prichádzali prakticky každodenne do styku.

Ako sa však ukázalo, jednorazové inštrukcie, ani možnosť nahliadnutia do študijných predpisov neobjasnili ani učiteľom, tým menej študentom všetky podrobnosti novej právnej úpravy štúdia na vysokých školách a často dochádzalo k nejasnostiam pri jej výklade a aplikácii. Ministerstvo školstva sa snažilo tieto nejasnosti odstrániť aj vydávaním doplnujúcich smerníc, čo však situáciu nevyriešilo, keďže tieto smernice nedostali učiteľia a študenti na fakultách. Vedenie fakulty preto poverilo vtedajšiu prodekanu doc. MUDr. Annu Šofrankovú, CSc., a tajomníka fakulty, aby vedúcim katedry i všetkým učiteľom a študentom na ich požiadanie podávali smerodajný výklad spomenutých právnych noriem.

Pochopiteľne, že sa v „spleti“ nových právnych noriem ľahšie orientovali učiteľia ako študenti, preto najmä oni pocítovali potrebu získať istotu, že si študijné a štipendijné predpisy vysvetľujú správne, a tak hľadali ďalšie cesty k získaniu tejto istoty. V tejto situácii prišiel FV SZM s návrhom usporiadať „večer otázok a odpovedí“, na ktorom by študenti mohli kompetentným predstaviteľom fakulty klásť svoje otázky a dostať na ne kvalifikované odpovede. Vedenie fakulty uvítalo tento návrh a tak sa prvý „večer“ uskutočnil už v letnom semestri školského roku 1980/81. Treba povedať, že sa na toto stretnutie s predstaviteľmi fakulty zišlo veľký počet študentov, ktorí doslova zaplavili predstaviteľov fakulty množstvom otázok. Študenti končiacich ročníkov žiadali vysvetlenie najmä k organizácii štátnych rigorózných skúšok, hodnotenia prospechu na týchto skúškach, ďalej k podmienkam pre získanie ceny ministra, ceny rektora a pochvalného uznania dekana pri ukončení štúdia. Študenti ostatných ročníkov žiadali objasniť podmienky získania zápočtov a povolenia náhradných zápočtov, povolenia opravných skúšok a ich počtu, možnosti konať skúšky za predchádzajúci rok po začatí nového školského roku, podmienky k opakovaniu ročníka a pod. Študenti v študijnom odbore stomatológia chceli vedieť, či a za akých podmienok môžu prestúpiť na študijný odbor všeobecné lekárstvo alebo rozšíriť si kvalifikáciu pre tento študijný odbor po ukončení štúdia.

Život ukázal, že rôzne nepredvídané udalosti v priebehu štúdia si vyžadujú odpovede na ďalšie otázky a tak sa javila potreba organizovať spomenuté podujatia každoročne. Táto potreba vyfrázňovala aj skutočnosť, že študenti sami predkladali návrhy na úpravy v organizácii štúdia a skúšok a prichádzali s početnými podnetnými návrhmi. Keďže sa tieto stretnutia študentov s predstaviteľmi fakulty zameriavali najmä na sféru pedagogickej činnosti fakulty, nazvali ich študenti — celkom oprávnené — pedagogickými konferenciami SZM.

Posledná taká konferencia sa konala dňa 31. októbra 1985. V úvode členka FV SZM Jéltta Vajová podala správu o plnení záverov prijatých na predošlej pedagogickej konferencii SZM a potom predložila otázky a návrhy, ktoré vopred pripravil FV SZM z podnetu študentov LF UPJŠ. Pochvalne sa treba vyjadriť najmä o tom, že sa študenti zaujímajú o doplnkové formy štúdia, akými sú mimoriadne štúdiá jednotlivých predmetov na iných fakultách (napr. štúdium programovania na PF UPJŠ) a o medziodborové štúdium. Živý je aj záujem o hlbšie osvojenie si cudzích jazykov a o zápočty v predstihu. Potešilo nás aj to, že študenti prišli s návrhom na doplnenie audiovizuálnej techniky, najmä však na náležité vyzážvanie televízneho okruhu v nových posluchárňach.

Počet otázok na pedagogickej konferencii SZM dňa 31. 10. 1985 nebol taký veľký, ako na predošlých konferenciách. Cenné je však to, že sa zvýšil počet podnetných návrhov, dokazujúcich živý záujem našich študentov o ich lepšiu prípravu pre budúce povolanie.

JUDr. Ján Jacko,
tajomník LF UPJŠ

Z ROKOVANIA IX. CSK SZM UPIŠ

(Pokračovanie zo 7. strany)

na úseku LA, pričom je potrebné poznamenať, že nedotkol sa viacerých nedostatkov v uplynulom období, ktoré vyzneli i zo Správy o činnosti. S. Balohová, predsedníčka FV SZM PrF, poukázala na prácu FO na úseku IVP i ŠD, pričom poukázala na rezervy ktoré v týchto oblastiach ešte existujú.

Kritický príhovor s A. Svatoňa bol zameraný na oblasť športovú a kultúrnu a v tejto súvislosti i na niektoré nedostatky v spolupráci medzi FV ČSV a KVR. V podobnom duchu sa niesol i diskusný príspevok s. Čaklošovej, ktorá poukázala na niektoré problémy prešovských zväzkov ako napr. nedostatok teplej vody na ŠD, či dochádzka prešovských študentov na vojenskú prípravu do Košíc a ďalšie.

S. Janošovský, predseda SVÚ SZM poukázal na niektoré hlavné úlohy, ktoré čakajú na úseku VŠ, na problémy ktoré sa vyskytujú v práci SVÚ SZM, na nutnosť zvýšenia aktivity a iniciatívy každej ZO SZM v budúcom období. V závere zaželel ČSO SZM UPIŠ mnoho úspechov v tej každodennej práci.

S. Orosz v poslednom diskusnom príspevku rozoberaj niektoré problémy vzájomnej súčinnosti orgánov SZM na UPIŠ a v tejto súvislosti poukázal na zložitosť práce ČSV SZM.

Po diskusii nasledovala správa mandátovej komisie, ktorú predniesla s. J. Morochovičová. Na konferencii sa zúčastnilo 75 delegátov, čo predstavuje 91,4 % účasť z počtu zvolených delegátov. Konferencie sa zúčastnilo 26 hostí.

Správu volebnej komisie predniesol s. J. Šimo, ktorý predložil kandidátov nového ČSV SZM a kontrolnej a revíznej komisie ČSV SZM a takisto návrh zástupcov do vyšších zväzových orgánov.

ČSK zvolila nový ČSV SZM UPIŠ v zložení: ss. Milan Belej, Alexandra Gulová, Pavol Huraj, Božena Kešová, Pavol Kukura, Klára Kuzderová, Iveta Mesarčová, Jana Morochovičová, Ján Nižňanský, Ladislav Orosz, Jarmila Papová, Vladimír Petroci, Miroslav Repovský, Ildikó Vancáková, Andrej Vaško, Danjela Magáčová, Ingrid Záborská.

ČSK zvolila novú kontrolnú a revíziu komisiu ČSV SZM v zložení: Adriana Bednářová, Gabriela Dobrovičová, Mária Horváthová. Do KVR boli zvolení: Ján Kováč, Július Alcauer, Ivan Pavlov, Jaroslav Džoganič, Maroš Nosál, Lubomír Hvozdovič, Eva Raffayová, Mirtam Halušková, Lubomír Krajňák, Katarína Marčáková, Ingrid Ondrušová, Marta Balohová, Jaroslav Nemčík, Jarmila Papová, Iveta Mačeková.

Do pléna SVÚ boli zvolení: Miroslav Zelina, Jana Bublaková, Milan Belej, Gabriela Humeňanská.

(Pokračovanie na 9. strane)

CELOŠTÁTNA PROGRAMÁTORSKÁ UNIVERZIÁDA NA UPIŠ

Dňa 16.—17. 11. 1985 na Ustave výpočtovej techniky UPIŠ v Košiciach prebiehala Celoštátna programátorská univerziáda, na ktorej sa zúčastnili 2 členné družstvá zo 6 fakúlt ČSSR a družstvo z VŠT, Magdeburg — NDR, ktoré štartovalo mimo súťaž.

Súťaže sa zúčastnili zástupcovia:

Matematicko-fyzikálnej fakulty UK, Praha
Matematicko-fyzikálnej fakulty UK, Bratislava
Prírodovedeckej fakulty UJEP, Brno
Prírodovedeckej fakulty UP, Olomouc
Elektrotechnickej fakulty VŠT, Košice
Strojníckej fakulty ČVUT, Praha

Samotná súťaž mala dve časti:

Domácu úlohu, v ktorej súťažiaci mali naprogramovať a odladiť známú hru Piškvorky v programovacom jazyku FORTRAN-77, alebo v PASCAL-2. Tieto programy boli zaslané organizátorom súťaže do 20. 9. 1985 a odohrali medzi sebou turnaj systémom každý s každým na počítači SM 4-20 na ÚVT UPIŠ, z ktorého vzišlo nasledovné poradie.

Názov fakulty:	Počet zápasov	Počet prehiev	Počet výhier
1. PF UJEP, Brno	10	2	8
2. MFF UK, Praha	10	3	7
3. UP, Olomouc	10	5	5
4. MFF UK, Bratislava	10	5	5
5. VŠT, Košice	10	6	4
6. FSI ČVUT, Praha	10	9	1

Druhá časť súťaže, ktorá prebiehala na ÚVT UPIŠ a priestoroch PF UPIŠ, spočívala v naprogramovaní a odladení úlohy z oblasti matematickotechnických výpočtov — rozširovanie zašifrovanej informácie podľa zadanej mriežky na dvoch počítačových systémoch SM 4-20.

Na samotné naprogramovanie úlohy mali súťažiaci družstvá čas od 9,15 do 13,00 hod. Ladenie programov prebiehalo od 14,00 do 18,00 hod. (v sobotu 16. 11. 1985) a v čase od 8,00 o 12,00 hod., v nedeľu 17. 11. 1985.

Z obidvoch častí súťaže vyhodnocovala komisia, ktorá pracovala v zložení: RNDr. G. Andrejková, CSc., RNDr. J. Končík, K. Lajterčuková na základe správnosti, originalnosti riešenia, časovej zložitosti a úrovne vyhotovenia výstupnej dokumentácie určila konečné poradie.

Názov fakulty:	Počet bodov
1. PF UJEP, Brno	94
2. PF UP, Olomouc	79
3. MFF UK, Praha	70
4. MFF UK, Bratislava	69
5. EF VŠT, Košice	65
6. FSI ČVUT, Praha	49

V záujme propagácie výpočtovej techniky, v programe mimo súťažnej časti — pre 30 žiakov stredných škôl Východoslovenského kraja — úspešných riešiteľov FO a KMS a pre študentov vysokých škôl mesta Košíc, boli pracovníkmi ÚVT UPIŠ predvedené ukážky hier na počítači SM 52-11, spojené s exkurziou po ÚVT UPIŠ.

Osobitnú zásluhu na úspešnom priebehu súťaže majú: Ing. J. Boreš, Ing. A. Tóth, Ing. M. Andrejko, Ing. A. Barátová, ktorí sa starali o technické zabezpečenie počítačových systémov na ÚVT počas celej súťaže. Po odbornej stránke pri ladení programov súťažiacim pomáhali RNDr. J. Končík, Ing. J. Kollár, RNDr. E. Vojtová, J. Dubóczy. Poďakovanie patrí všetkým pracovníkom ÚVT UPIŠ, ktorí sa podieľali na príprave a úspešnom spoluorganizovaní CPU.

RNDr. Emil Hutňan,
pracovník ÚVT UPIŠ

Z ROKOVANIA IX. ČSK SZM UPJŠ

(Dokončenie z 8. strany)

Na I. zasadnutí ČSV SZM bola za predsedníčku opäť zvolená s. PeaDr. J. Papová. Predsedníčkou KKK ČSV SZM bola zvolená s. JUDr. G. Dobrovičová.

Návrh uznesenia IX. ČSK SZM UPJŠ predniesol s. L. Orosz, predseda návrhovej komisie. Návrh bol jednotymerne schválený. Okrem iného z neho vyplýva rozpracovať plán hlavných úloh a plán činnosti ČSO SZM UPJŠ a zabezpečiť jeho realizáciu. Významnou úlohou ČSV SZM UPJŠ bude aj všestranné zhodnotenie konferencie a výsledkov k čomu budú využité I stránky Univerzitného spravodaja.

Konferencia sa skončila hymnou SFDM.

Za ČSV SZM UPJŠ JUDr. L. Orosz.

KLUBOVÁ ČINNOSŤ V ZČSSP

Iba dva roky existuje Klub priateľov sovietskej vedy a kultúry na Právnickej fakulte UPJŠ. Začínať prácu v ňom nebolo ľahké. Potrebný bol elán, trpezlivosť a taktická idea, čím zaujať najmä študentov, aby sa aktívne stavali k dielni okolo seba.

Medzi najúspešnejšie akcie KPSVK patrí propaganda sovietskej kultúry a vedy — napr., výstavy sovietskych kníh s predajom, písomné súťaže, kvízy, pomoc pri organizovaní študentských vedeckých konferencií, príležitostné zasadnutia KPSVK za účasti novoprijatých členov ZČSSP, atď.

Členovia sekcie „Priatel'ia sovietskeho filmu“ navštevujú premietanie sovietskych filmov rôzneho charakteru v Dome Družby, alebo aj na fakulte.

Sekcia „Sovietska veda“ pripravuje pre študentov výstavky, napr., sovietskej ateistickej literatúry s konzultáciami pre seminárne, diplomové práce a práce v rámci ŠVOČ. Študenti všetkých ročníkov si so záujmom prezerajú túto najnovšiu literatúru z uvedenej problematiky. Členovia III. úseku ZČSSP si vyberajú zároveň tému a problematiku, ktorú spracúvajú v seminárnych prácach. Najlepšie z nich odznejú na študentskej vedeckej konferencii venovanej aktuálnym ideologickým otázkam v apríli pri príležitosti výročia narodenia V. I. Lenina.

Takáto koncepčná práca je vítaná v našej klubovej činnosti na UPJŠ. Zabezpečuje aktivitu študentov a členov ZČSSP po celý rok, a nie iba v určitom období, napr. v Mesiaci ZČSSP. Takisto napomáha činnosti ateistických krúžkov.

PhDr. Ján Čipkár,
vedúci KPSVK

PRVÉ DNI

POSTREHY NÁŠHO POSLUCHAČA Z POBYTU V ŠTUDENTSKOM DOMOVE

Prvé dni po vstupe do posvätných priestorov študentského domova sme ctižiadostivo mladicky, ale predovšetkým smädne lačno, ba až hltavo venovali zrakovému pohliádzaniu riadkov ustanovení, príkazov, zákazov a nariadení. Veľká tabuľa orámovaná zeleno-modrou stuhou bola pre nás prvákov—zelenáčov všetkým Teda tým prvým — i posledným Niekoľko metrových hadieec študentskej mlade sa (iahoj od prízemja (s onou a inými výve nými tabuľami), až po štvrté poschodie, kde svojím chvostom v počte dvoch študentikov vyplnil miestnosť, neskôr známú ako kuchynku skladište a sprchárň zároveň. V utorok ráno medzi 4.05 až 4.09 hod. sme na internátnej izbe číslo 3307 zorganizovali besedu na tému: „Ubytovanie, strava sociálne zariadenie a ich uplatnenie v praxi“ Predchádzala jej anketa. Na papierikoch, ktoré sme si aj s vypracovanými otázkami priniesli z rodných domovov bol rad podnetných otázok Každý podčiarkol anonymne tú svoju, poprípade svoje. Na tie potom v besede odpovedala upratovačka Melánia Kočišková Zodpovedala všetky. K svojej úplnej a našej neúplnej spokojnosti. Za zorganizovanie ankety s následnou besedou sme neskôr dostali na nástenke aktivity zelenkavo-béžový bod A druhý, fialovo-modrastý, nám na izbu udelili o dva dni neskôr, nakoľko sme svojim činom podnetili ankety a besedy v ďalších študentských domovoch v meste prechodného bydliska iných študákov. Avšak až na tretí deň sa naši zodpovední rozhybali. Opovedali nám vyhlásením súťaže o najvzornejšiu izbu, najčistotnejšieho študenta za ušami a v ústnej dutine, o najvystrihanejšieho obyvateľa študentského domova na temene (vlastnom). Odmena: prvá cena — zapožičanie televízke (farebnej) na izbu na tridsaťpäť minút.

O hodinu neskôr vybehol z izby číslo 2308 obyvateľ Erno Zbrbló a skríkol: „Mám to, heuréka!“

— Čo máš? — vyzvedali sme netrpezlivo.

— Chýba nám ešte súťaž o najkľivnejšieho mliečnokoktailového konzumenta!

Deň vyhodnotenia súťaže sa neodvratne blížil. A potom nadišiel. Ustanovená vyhodnocovacia komisia niesla na svojich kostiach neľahkú úlohu ba až zodpovednosť. V študentskom domove nenašla iba miestnosti, ktorých interier skrášľovalo odrazu aj osem lilodendronov, či priestory, kde sa počas týždňa z ničoho nič objavila klimatizácia (nový bufetový mliečny stánok).

— Bolo to predovšetkým najvýznamnejšie ohnivko súťaže — neskôr prezradil predseda komisie, Jozef Ťapka, — lebo sa konečne našej slušný obyvateľ domova, človek s prostredne veľkým „C“. Farebná televízia bude preto udelená, či vlastne prepožičaná študentovi 5. ročníka Štefovi Kvarglovi Nie ani tak pre vkusnú výzdobu izby, ktorú okrem iného vytvoril aj „zapožičaný“ gobelín z mestskej galérie výtvarného umenia, ale najmä pre charakter víťaza On totiž za imanie získané na jesenných zemiakových brigádach (celkovo vlastnil 78,50 Kčs), iniciatívne zakúpil papierové tapety. V neskrývanej skromnosti a plný entuziazmu potajme, v nočných hodinách, vkrádal sa do izieb prvých ročníkov zväčša nežného pohlavia. A tam tapetoval a tapetoval. A to len preto, aby spríjemnil, skrášlil životné prostredie najmladším kolegyniam. Štefan Kvargla preberal cenu so slzami v očiach. Hneď po akte so s ňou zaňaj láskaf Bola naozaj farebná. Tá televízia. Na obálke. Bol to síce výťažok programového a spoločensko-kultúrneho týždenníka, časopisu zvaného „TELEVIZIA“ z minulého týždňa, ale Štefan sa dojato vyjadril:

— Ja som sa i tak najviac tešil na krížovku pre pamätákov na predposlednej strane.

TOMÁŠ LEŇO študent II. roč.
MLFAVA Filozofickej fakulty UPJŠ

Stručne o vývoji československo-sovietských ekonomických vzťahov

Idey Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie v Rusku hlboko ovplyvnili boľševickú československú pracujúcu ľudovú protirakúsko-uhorskú monarchiu a mali rozhodujúci vplyv na vznik Československej republiky v októbri 1918 a tiež na založenie a revolučnú orientáciu Komunistickej strany Československa.

Keď zlyhala intervencia 14 štátov, západné mocnosti uvalili na Sovietsky zväz embargo a začali ho hospodársky blokovať. Avšak embargo a blokáda sa ukázali neúčinnými a stále viac európskych i ostatných krajín nadväzovalo so Sovietskym zväzom normálne obchodné styky.

Československá buržoázia si bola vedomá veľkého významu rozsiahleho ruského trhu pre československé národné hospodárstvo. Obe krajiny začali s výmenou tovaru až v roku 1920. Po dvojnásobných skúsenostiach v roku 1922 uzavrelo Československo s Ruskou sovietskou socialistickou republikou a Ukrajinskou sovietskou socialistickou republikou prvé provizórne obchodné dohody, ktoré sa neskôr — po uznaní Sovietskeho zväzu Československom (9. júna 1934) na odporúčenie záhrebskej konferencie štátov (tzv. Malej dohody z januára 1934 — nahradili uzavretím dohody o obchode v plavbe (25. marca 1935).

Veľké výhody vyplývajúce pre Československo z obchodu so Sovietskym zväzom neboli využité pre zahraničnopolitickú orientáciu Československa na Francúzsko a nepriateľskú protisovietskú politiku vtedajšieho ministra zahraničných vecí Beneša i celej československej vlády.

Až svetová hospodárska kríza v rokoch 1929 — 1933, ktorá veľmi ťažko došla na Československo, vyvolala nevyhnutnosť rozšírenia obchodných stykov aj so ZSSR. Svojho vrcholu dosiahla výmena tovaru medzi Československom a Sovietskym zväzom v rokoch 1930 — 1931, keď sa Sovietsky zväz stal jedným zo 6 hlavných odberateľov československého tovaru.

Ani uzavretie 25. marca 1935 riadnej obchodnej zmluvy (namiesto doposiaľ platnej dočasnej zmluvy z roku 1922), ako neskôr ukázala prax, nezabezpečovalo podstatný vzostup obchodu medzi obidvoma krajinami. Tak podiel ZSSR na československom vývoze v roku 1937 predstavoval 1,1 %.

Uzavretie riadnej obchodnej zmluvy bolo výrazom tendencie v československej zahraničnej politike, ktorá brala už ZSSR na vedomie a počítala s ním ako so závažným politickým faktorom v Európe. Pôsobenie tejto tendencie vyvrcholilo podpísaním zmluvy o vzájomnej pomoci medzi ČSR a ZSSR v roku 1935.

Účinnosť tejto zmluvy bola však oslabená doložkou, ktorá podmienovala poskytnutie sovietskej pomoci poskytnutím pomoci Francúzskom.

Táto doložka sa stala pre Československo osudnou v čase mníchovskej krízy, keď západní spojenci ho opustili a vydali napospas Hitlerovi. A tak Mníchovská dohoda sa stala prelúčkom II. svetovej vojny, ktorá krátko na to vypukla.

Už v priebehu vojny pevným základom nášho priateľstva a spojeneckého sovietskeho zväzu sa stala zmluva o priateľstve, vzájomnej pomoci a povinnej spolupráci, ktorá bola podpísaná dňa 12. decembra 1943 v Moskve. Ustanovenie tejto zmluvy začal Sovietsky zväz uskutočňovať už v priebehu vojny, keď na územie oslobodených okresov a krajov začal dodávať najnutnejšie potraviny a prakticky všetko, čo sme najnutnejšie potrebovali bez uzavretia písomných dodávkových zmlúv. Sovietska armáda pomáhala aj urýchlene obnovovať hlavné komunikácie.

Víťazstvo nad nacistickým Nemeckom a oslobodenie Československa Sovietskou armádou prinieslo národu Československa opäť slobodu a nezávislosť, vytvorilo predpoklady pre obnovenie československej štátnosti a podmienky pre rýchlu rekonštrukciu vojnou zničeného národného hospodárstva a pre orientáciu československej zahraničnej politiky na Sovietsky zväz. Orientácia československej zahraničnej politiky na Sovietsky zväz bola zakotvená aj v Košickom vládnom programe.

Tak vznikla priaznivá atmosféra pre rozvoj spolupráce so Sovietskym zväzom nielen po stránke politickej a vojenskej, ale predovšetkým hospodárskej, ktorou vzniká aj jej nové obdobie na celkom nových základoch.

Veľkorysú a obetavú pomoc poskytol Sovietsky zväz ľudovodemokratickému Československu ihneď po skončení vojny zaslaním trom najväčším mestám Československa — Prahe, Brnu a Ostrave desaťtisíce ton obilnín a múčnych výrobkov na zabezpečenie zásobovania obyvateľstva týchto miest. Tiež na pokrytie nedostatku paliva, surovín a železnej rudy pre československý priemysel zaslan Sovietsky zväz ihneď státisíce ton železnej rudy, tisíce ton bavny a iných priemyselných surovín.

Nezištná pomoc Sovietskeho zväzu v roku 1946 pri obnove priemyslu sa prejavila v rozhodnutí sovietskej vlády postúpiť bez náhrady a zadarmo do vlastníctva československého štátu kombinát na výrobu syntetických palív v Záluží pri Moste v hodnote nad 7 miliárd okupačných korún, ktorý za okupácie vybudovali nemeckí fašisti, a ktorý podľa československo-sovietskej zmluvy o vojnovéj pomoci patril Sovietskemu zväzu. Okrem toho sa Sovietsky zväz vzdal niekoľko sto strojov z radu kometálnych továrenských objektov. Sovietsky zväz v roku 1946 v čase zásobovacích ťažkostí, dodal Čes-

koslovensku 20 000 ton pšenice, 10 000 ton raži, 1000 ton pokrútin a 1000 ton ryže. Pritom netrval na okamžitom zaplatení. Účinnosť pomoci Sovietskeho zväzu zvyšovala i tá skutočnosť, že náš znárodnený priemysel boľ až do roku 1946 stratový a až v roku 1947 priniesol zisk vo výške 2,4 miliardy Kčs.

V roku 1947 pre náhle a neobvykle katastrofálne suchu sme sa dostali do veľmi ťažkej situácie. Tak namiesto plánovaných 275 000 vagónov obilia, vykúpili sme len 65 780 vagónov obilia. Preto v snahe predísť hroziacej katastrofe ministerský predseda súdruh Klement Gottwald sa obrátil na Sovietsky zväz so žiadosťou o pomoc. A Sovietsky zväz okrem rýchlej dodávky 25 000 ton tukov a 25 000 ton mäsa v roku 1947 dodal ešte v roku 1948 600 000 ton obilia. Keby sme museli toto obilie platiť v cenách, ktoré žiadali kapitalisti, museli by sme zaplatiť o 1 931 miliónov korún viac a Sovietsky zväz nám dodal o jednu pätinu lacnejšie, ako boli ceny na kapitalistických trhoch.

Priamo životný význam našej spolupráce so Sovietskym zväzom môžeme plne oceniť porovnaním situácie v Československu po prvej a druhej svetovej vojne. Tak trvalo plné štyri roky po prvej svetovej vojne, kým československá priemyselná výroba dosiahla púhych 61 % predvojnového úrovně.

Po druhej svetovej vojne vďaka pomoci Sovietskeho zväzu sme už za necelé tri roky dosiahli predvojnovú úroveň priemyselnej výroby.

Februárovým víťazstvom československého pracujúceho ľudu boli vytvorené podmienky pre plný rozvoj československo-sovietskej spolupráce. Pomoc Sovietskeho zväzu a hospodárska spolupráca s ním mala rozhodujúci význam pre výstavbu socializmu v našej vlasti.

Sovietsky zväz pomohol svojimi dodávkami strojov, súčiastok a deficitných surovín prekonať nepriaznivé dôsledky hospodárskej blokády zo strany Západu.

Sovietsky zväz ako krajina s ohromným prírodným bohatstvom sa stal prirodzeným a najväčším našim hospodárskym partnerom. Svojimi dodávkami postupne začal zabezpečovať surovinovú základňu pre kľúčové odvetvia československého priemyslu. Produkcia radu významných odvetví ťažkého a ľahkého priemyslu závisí dnes výlučne alebo prevážne na dodávkach sovietskych surovín. Hutníctvo čiernych kovov je takmer výlučne založené na dodávkach sovietskej rudy, hutníctvo farebných kovov viac než z jednej polovice. Sovietska ropa kryje československú potrebu takmer na 100 % a s dodávkami zemného plynu vytvárajú materiálnu základňu pre rozvoj chémie, surovinovú základňu pre ľah-

(Pokračovanie na 11. strane)

ROZVOJ INICIATÍVY PRACUJÚCICH A PLNENIE SOCIALISTICKÝCH ZÁVÄZKOV NA PRÁVNICKEJ FAKULTE V ROKU 1985

40. výročie oslobodenia Československa Sovietskou armádou bolo významným podnetom a inšpirujúcim zdrojom pre rozvoj iniciatívy pracujúcich a záväzkového hnutia učiteľov a technicko-hospodárskych pracovníkov Právnickej fakulty UPJŠ v roku 1985.

Z „Hlavných úloh Právnickej fakulty UPJŠ na rok 1985“ vyplynuli dve oblasti, v ktorých splnenie vytýčených úloh možno považovať za rozhodujúce v činnosti fakulty: 1. splnenie výskumných úloh štátnych plánov základného a rezortného výskumu a 2. modernizácia vyučovacieho procesu. Tieto skutočnosti sa premietli v záväzkovom hnutí učiteľov, ktorí svoje záväzky orientovali predovšetkým na oblasť publikačnej činnosti, lektorskej a prednášateľskej činnosti a na modernizáciu vyučovacieho procesu (tvorbu názorných pomôcok a využívaním modernej didaktickej techniky).

Záväzky učiteľov katedry (KML) boli spolupodpísané vedúcimi katedry. Toto gestorstvo malo zabrániť formalizmu pri ich prijímaní a plnení. Do záväzkového hnutia sa zapojilo 90 % pracovníkov fakulty.

Pri prijímaní záväzkov Komisia pre rozvoj iniciatívy pracujúcich konštatovala, že prevažná väčšina záväzkov sa vyznačuje konkrétnosťou a zodpovedá úlohám, ktoré má fakulta plniť. Oproti predchádzajúcim rokom zlepšenie nastalo v prijímaní záväzkov zameraných na modernizáciu vyučovacieho procesu. Prípomienky sú však k priebehu plnenia záväzkov, najmä pokiaľ ide o: 1. nedostatok kontrolnej činnosti zo strany vedúcich lektorých katedier a 2. prijímanie resp. spievňovanie socialistických záväzkov v priebehu roka.

V novozaloženej Komplexnej racionalizačnej brigáde sú za Právnickú fakultu UPJŠ zastúpení: doc. JUDr. V. Tkáč, CSc. — vedúci, JUDr. A. Tadošová, JUDr. M. Mikolaj a s. Murínová. Činnosť KRB-u bola v roku 1985 zameraná na modernizáciu zasadacej miestnosti fakulta a siedmich miestností na vedenie seminárov.

Záväzky technicko-hospodárskych pracovníkov boli orientované na odpracovanie brigádnických hodín, budovanie archívu fakulty, zber papiera, šetrenie pracovným materiálom a na názornú agitáciu.

Positívne je potrebné hodnotiť predovšetkým splnenie a v niektorých prípadoch aj prekročenie záväzkov v oblasti publikačnej, prednášateľskej a lektorskej a pri modernizácii vyučovacieho procesu.

Prehľad plnenia záväzkov za rok 1985

I. Kolektívne záväzky:

a) úspora elektrickej energie: aj v tomto roku pokračujúci proces modernizácie vyučovacích priestorov si o. i. vyžiadala zvýšenú spotrebu elektrickej energie predovšetkým na Zbrojníckej ulici, pretože v letných mesiacoch sa tam modernizovali priestory na výučbu. Limit z roku 1984 však v podstate prekročený nebol a

oreto mozeme považovať tento kolektívny záväzok za splnený.

b) Kabinet marxizmu-leninizmu pri Právnickej fakulte UPJŠ pokračoval v roku 1985 v realizácii kolektívneho záväzku, ktorý bol obsiahnutý v dohode o spolupráci s CZV KSS pri Pozemných stavbách, a. p. Košice na školský rok 1984/85 a bol prijatý pri príležitosti 40. výročia oslobodenia dňa 11. 9. 1984. Spolupráca sa týkala: predovšetkým ideologickej oblasti a bola zameraná zo strany KML na uskutočňovanie seminárov pre lektorov, prednášateľskú činnosť, spracovanie osnov k jednotlivým témam stranického vzdelávania, organizovanie „Večerov otázok a odpovedí“ publikovanie v rezortnom časopise atď.

Učiteľia KML sa zúčastnili v septembri 1985 spoločného zasadnutia s predstaviteľmi CZV KSS pri Pozemných stavbách Košice, na ktorom bola vyhodnotená spolupráca obidvoch zmluvných strán. Na vedení bolo konštatované, že obidve strany splnili všetky plánované úlohy, ktoré boli zahrnuté do Dohody o spolupráci.

c) Na počesť 40. výročia oslobodenia zorganizovali učiteľia Katedry občianskeho práva a medzinárodného práva mimoriadne rozšírené zasadnutie katedry k téme: „40 rokov vývoja občianskeho zákonodarstva, rodinného práva, medzinárodných vzťahov a medzinárodného práva súkromného“, na ktorom členovia katedry aktívne vystúpili s referátmi.

II. Individuálne záväzky:

a) učiteľia:

Druh záväzku:	prijatie	splnenie
odborné štúdie	37	56
recenzie	10	10
odp. populárne články	26	31
zvyšovanie kvalifikácie	2	2
prednášková a lektorská činnosť	102	139
učebné pomôcky	2	2
modernizácia vyuč. procesu	13	13
ŠVOČ	12	12
brigádnické hodiny	187	187
zber papiera	150	250
iné (riadenie Klubu priateľov sov. vedy a kultúry; vedenie KRB-u; vedenie kurzu postgraduálneho štúdia, zabezpečenie telocvične pre učiteľov; vedenie knižnice na katedre a iné)	11	11

b) THP:

názorná agitácia	14	14
archívne práce	14	14
brigádnické hodiny	193	193
zber papiera	358	400
šetrenie pracovným mat.	25	25

Stručne o vývoji československo-sovietskych ekonomických vzťahov

(Dokončenie z 10. strany)

ký priemysel a umožňujú tiež zlepšovať štruktúru našej palivovo-energetickej bilancie.

Dodávky surovín zo ZSSR umožnili predovšetkým rozvoj nášho ťažkého strojárstva, ktoré sa stalo postupne našim hlavným exportným odvetvím a malo výrazný vplyv na smer technického rozvoja našej ekonomiky.

Aj keď ťažisko československo-sovietskej hospodárskej spolupráce spočíva vo vzájomnej výmene to-

varu, nemôže sa obmedzovať iba na túto formu spolupráce.

Medzi ďalšie formy československo-sovietskej spolupráce patrí predovšetkým špecializácia a kooperácia, najmä v strojárstve, spolupráca v oblasti racionálneho využitia elektrickej energie a prepojenia energetických sústav, spolupráca v doprave na základe spoločného vozového parku, vedeckotechnická spolupráca vo všetkých odvetviach národného hospodárstva, koordinácia národohospodárskych plánov a plá-

nov rozvoja vedy a techniky spolupráca v oblasti kultúry, školstva, spolupráca oznamovacích prostriedkov, spoločenských organizácií, zastupiteľských zborov, spolupráca v oblasti cestovného ruchu atď.

Pochopiteľne že na tomto mieste nie je možné podrobnejšie sa zaoberať jednotlivými formami československo-sovietskej spolupráce.

Doc. JUDr. J. SPIRKO, CSc.,
prodekan Právnickej fakulty
UPJŠ

UČITELIA A LEKTORI O XXVII. ZJAZDE KSSZ

V priestoroch Prírodovedeckej fakulty UPJŠ konalo sa 18. marca 1986 spoločné zasadnutie lektorskej skupiny vedeckého komunizmu VS KV KSSZ s oddeleniami VK ústavov marxizmu-leninizmu UPJŠ a VŠT v Košiciach.

Rokovanie lektorov a učiteľov vedeckého komunizmu bolo zamerané na blížšie oboznámenie sa s teoreticko-praktickými závermi XXVII. zjazdu KSSZ, ujednotenie názorov a prístupov v ďalšom štúdiu a výklade obsahového bohatstva zjazdových dokumentov.

Na rokovaní sa zúčastnili zástupcovia VS KV KSSZ PhDr. Ján Cvik, CSc., a PhDr. Štefan Minčič, CSc. Rokovanie otvoril a viedol vedúci oddelenia vedeckého komunizmu VŠT v Košiciach doc. Bohumil Fořt, CSc.

Hlavný referát predniesol člen ÚV KSSZ a lektor ÚV KSC prof. PhDr. Ivan Bajčura, DrSc. Vo svojom erudovanom vystúpení okrem iného poukázal na skutočnosť, že XXVII. zjazd KSSZ svojím rokovaním i celkovým prístupom k riešeniu problémov vnútropolitických i medzinárodných stal sa významnou svetovou udalosťou, zjazdom osobitných kvalít a strategických rozhodnutí. Zjazdové dokumenty znamenajú rozvoj všetkých súčastí marxizmu-leninizmu, pričom Program KSSZ výrazne sa kryje s vedeckým komunizmom. V dôsledku závažnosti dokumentov, zasluhujú si tieto dlhodobé a podrobné štúdiá so závermi pre prax.

Obsahové bohatstvo rokovania a záverov XXVII. zjazdu KSSZ bude zapracované do tematických plánov prednášok a seminárov pre študentov, ako aj otázok na diele a štátne záverečné skúšky.

V diskusií vystúpili viacerí účastníci zasadnutia, ktorí hodnotili XXVII. zjazd KSSZ tak, že tento je na čele marxisticko-leninskej teórie a jej uvádzania do praxe.

Prítomní účastníci spoločného zasadnutia pozitívne hodnotili úroveň referátu, celkový priebeh a najmä prínos tohto podujatia.

V. Berka

Nová kolektívna zmluva na rok 1986

Kolektívna zmluva (KZ) je dôležitým politicko-ekonomickým, sociálnym a právnym nástrojom a významnou formou účasti pracujúcich pri zabezpečovaní plánovitého hospodárskeho a sociálneho rozvoja organizácií a pri ochrane právnych záujmov pracujúcich.

V našej KZ sú upravené vzájomné vzťahy medzi kolektívom učiteľov, vedeckých pracovníkov a ostatných pracovníkov na našich fakultách a pracoviskách univerzity. V KZ na jednej strane je zastúpenie Univerzitnej odborovej rady a príslušných ZV ROH a na druhej strane vedením univerzity, fakúlt a univerzitných pracovísk. Vzájomné vzťahy me-

OSOBNOSŤ VYSOKOŠKOLSKÉHO UČITEĽA A JEHO PEDAGOGICKÉ MAJSTROVSTVO VO SVETLE PEDAGOGICKEJ KONFERENCIE LEKÁRSKEJ FAKULTY UPJŠ

Dňa 4. februára 1986 konala sa už 15. pedagogická konferencia na Lekárskej fakulte UPJŠ. Aj táto okolnosť svedčí o tom, že pedagogické konferencie majú na našej fakulte dlhodobú tradíciu.

15. pedagogická konferencia bola venovaná najdôležitejšiemu činiteľovi v pedagogickom procese — osobnosti, vysokoškolského učiteľa a jeho pedagogickému majstrovstvu. Pri organizovaní tejto konferencie vychádzala vedenie fakulty zo záverov medzinárodnej pedagogickej konferencie konanej v Moskve v roku 1984, ktorá v rámci základných čít socialistickej školy zdôraznila aj osobnosť učiteľa. Vedenie v rámci základných aj na závery celoštátnej pedagogickej konferencie, konanej na Lekárskej fakulte UK v Hradci Králové v roku 1985, zameranej na hlavné úlohy lekárskeho učiteľa a na podiel vysokoškolského učiteľa na ich realizácii. Základný referát pripravili a na podiel vysokoškolského učiteľa na jeho pedagogické majstrovstvo, na hlavný referát nadväzovali referáty prodekan prof. PhDr. Imricha Forencza, CSc., a prof. MUDr. Mikuláša Filipa, CSc. Prvý referát zdôraznil podiel marxizmu-leninizmu na formovaní a pedagogickom majstrovstve učiteľa vysokej školy, druhý referát poukázal na základné vlastnosti, akými sa má vyznačovať socialistický lekár, starajúci sa o zdravie obyvateľstva.

Na úvodné referáty nadväzovali koreferáty, v ktorých vedúci jednotlivých katedier poukázali na metódy a spôsoby formovania osobnosti a pedagogického majstrovstva učiteľov jednotlivých študijných predmetov. V tomto smere treba spomenúť koreferát prof. MUDr. Vladimíra Manku, DrSc., za morfologické predmety, koreferát prof. MUDr. Andreja Ničáka, DrSc., za farmakológiu, koreferát prof. MUDr. Michala Kováča, DrSc., za chirurgické odbory. Koreferát doc. MUDr. Jána Mechíra, CSc., a doc. MUDr. Jána Mrlíčka, CSc., poukázal na podiel internej medicíny a koreferát prodekan doc. MUDr. Jána Sláviky, CSc., doc. MUDr. Eugena Ďuroviča, CSc., a doc. MUDr. Ladislava Takáča, CSc., poukázal na podiel stomatologickej medicíny na formovanie osobnosti a pedagogického majstrovstva učiteľov.

V diskusií k hlavným referátom a koreferátom vystúpilo deväť učiteľov, ktorí poukázali na možnosti rozvíjania osobnosti a pedagogického majstrovstva učiteľov ďalších študijných predmetov s prihliadnutím na podmienky jednotlivých katedier, s osobitným zreteľom na klinické pracoviská.

Prednesené referáty, koreferáty i diskusia jednoznačne ukázali, že otázky formovania osobnosti učiteľa a zvyšovania jeho pedagogického majstrovstva sú v centre pozornosti nielen vedenia fakulty, ale i jednotlivých katedier, že sú to síce úlohy zložité a náročné, ale reálne, a že ich splnenie je jednou z kľúčových podmienok ďalšieho zvyšovania úrovne výchovno-vzdelávacej činnosti na Lekárskej fakulte UPJŠ. Preto aj v nasledujúcich rokoch bude vedenie fakulty a vedúci katedier venovať sústavnú pozornosť formovaniu osobnosti, predovšetkým mladých učiteľov, ktorým bude treba poskytnúť potrebné pedagogické vzdelanie v súlade s programom tohto vzdelávania prijatého na UPJŠ.

Možno teda konštatovať, že jubilejná — 15. pedagogická konferencia splnila predpoklady, ktoré od nej očakávali jej organizátori.

Prof. MUDr. JOZEF K A F K A, DrSc.,
I. prodekan

dzi zastúpenými stranami vyjadrujú konkrétne opatrenia a záväzky na splnenie plánovaných úloh, na uplatňovanie socialistických zásad pri odmeňovaní za prácu, na zlepšovanie pracovných, zdravotných, sociálnych a kultúrnych podmienok našich pracujúcich.

Dňa 5. 2. 1986 sa uskutočnila celouniverzitná konferencia UOR, kde bola schválená nová kolektívna zmluva na rok 1986. Správu o činnosti UOR od poslednej konferencie predložil predseda UOR doc. JUDr. Vojtech Tkáč, CSc.

Správu o plnení KZ za rok 1985 a o plnení Kádrového, personálneho a sociálneho rozvoja za roky 7. päťročnice predniesol vedúci OKaPP dr. Zibřiny, ktorý podrobne rozobral jednotlivé časti KZ v zmysle záverov

verejnej kontroly zo dňa 3. 2. 1986. V diskusií vystúpil rektor UPJŠ, prof. Ing. Slavko Chalupka, CSc., ktorý hodnotil súčasný stav riadenia a obsah pracovnej iniciatívy, ktorá sa má zamerať na konkrétne úlohy školy. Iniciatívu treba orientovať na nové formy, hnutie BSP, KRB. Dôležitou úlohou pracovísk UPJŠ je skvalifikovanie kvalifikačnej štruktúry UPJŠ.

Konferencie UOR sa zúčastnila aj talonnička SVOZ prac. školstva a vedy s. RSDr. Sikoralová, ktorá pozitívne hodnotila plnenie a prípravu obsahu Kolektívnej zmluvy. Prípadne potrebu rozvoja pracovnej iniciatívy a nezastupiteľné miesto odborových úsekov a katedier v odborárskej politike na vysokých školách.

—MM—

INFORMÁCIA O IV. VEDECKEJ KONFERENCII PRÁVNICKEJ FAKULTY UPJŠ V KOŠICIACH

Stalo sa už tradíciou, že na záver Mesiaca československo-sovietskeho priateľstva sa každoročne na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach konajú vedecké konferencie k významným a aktuálnym ekonomickým a právnym otázkam. Minuloročná, v poradí už IV. vedecká konferencia, sa konala dňa 9. decembra 1985 na tému „Právne a ekonomické aspekty zvyšovania efektívnosti národného hospodárstva v ČSSR a využívanie skúseností Sovietskeho zväzu“.

Gestorom konferencie za fakultu bola Katedra hospodárskeho a finančného práva a základov národného hospodárstva. Účinnú pomoc a spoluprácu pri príprave a úspešnom priebehu konferencie poskytli spoluorganizátori konferencie Mestský výbor Národného frontu SSR v Košiciach, Mestský výbor Socialistickej akadémie ČSSR v Košiciach a fakultná odbočka ZČSSP.

Konferencie sa zúčastnili okrem učiteľov fakulty aj členovia lektorských skupín štátu a práva Východoslovenského KV KSS a Domu politickej výchovy MV KSS v Košiciach, členovia lektorskej skupiny Vonkajšie ekonomické vzťahy Východoslovenského KV KSS, lektori Socialistickej akadémie ČSSR a zástupcovia vybraných podnikov a inštitúcií nášho mesta. Osobitne srdečne privítali účastníci konferencie prof. Dr. jur. habil. Hansa Ulricha Hochbauma z Univerzity Fridricha Schillera v Jene (NDR), ktorý sa konferencie zúčastnil v rámci svojho prednáškového pobytu na fakulte.

Po otvorení predniesol slávnostný príhovor dekan fakulty doc. JUDr. Igor Palúš, CSc. V mene vedenia fakulty privítal všetkých prítomných a zaželel rokovaniu konferencie úspešný priebeh a tvorivú pracovnú atmosféru.

Hlavný referát k právnym otázkam zvyšovania efektívnosti predniesol na tému „Právne aspekty zvyšovania efektívnosti československého národného hospodárstva“ prof. JUDr. Jozef Suchoňa, CSc., vedúci Katedry hospodárskeho a finančného práva a základov národného hospodárstva. Po ňom vystúpila Ing. Mária Farkašová so spoločným referátom prof. Ing. Michala Barana, CSc. a Ing. Márie Farkašovej k problematike „Vedeckotechnický rozvoj a efektívnosť československého národného hospodárstva“. Pred prestávkou s veľmi zaujímavou a pútavou prednáškou vystúpil hosť konferencie prof. Hochbaum. Vo svojom vystúpení hovoril najmä k otázkam zdokonaľovania hospodárskeho mechanizmu a jeho právnym aspektom v NDR.

Po krátkej prestávke pokračovalo rokovanie konferencie prácou v 2 sekciiach, a to v sekcii právnych a sekcii ekonomických aspektov. Rokovanie v sekciiach viedli hlavní prednášatelia. Diskusia bola veľmi plodná, jednotliví vystupujúci hovorili o rôznych otázkach právneho, ekonomického, ale i sociálne-politického charakteru, ktoré majú vplyv na zvyšovanie efektívnosti československej ekonomiky. V tejto súvislosti poukazovali aj na skúsenosti a poznatky sovietskej právnej a ekonomickej vedy a praxe presadzovania intenzifikačných faktorov rastu. Celkom v diskusií vystúpilo 20 účastníkov.

Záver konferencie sa opäť konal na spoločnom zasadnutí. Predsedovia sekcii v ňom zhodnotili priebeh diskusie a jej výsledky.

Z konferencie vydali jej organizátori zborník materiálov, ktorý bol doručený účastníkom.

Konferencia bola dôstojným príspevkom k záveru Mesiaca československo-sovietskeho priateľstva na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach.

Doc. JUDr. V. Bahčák, CSc.

Konferenciu otvoril doc. JUDr. J. Palúš, CSc., dekan Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach.

Udelenie čestného doktorátu Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach členovi korešpondentovi AV ZSSR V. P. Dželepovi

Narodil sa dňa 12. apríla 1913.

V. P. Dželepov patrí k významným sovietskym vedcom. V ZSSR i v zahraničí je známy ako vynikajúci vedec i organizátor vedeckého výskumu. Vynikol v oblasti fyziky elementárnych častíc a atómového jadra, ako aj v oblasti fyziky a techniky urýchľovačov častíc. Je autorom viac ako 150 vedeckých prác.

Zastáva funkciu riaditeľa Laboratória jadrových problémov Spojeného ústavu jadrových výskumov v Dubne. Je zástupcom akademika – tajomníka Oddelenia jadrovej fyziky AV ZSSR, ako aj zástupcom predsedu Komisie pre jadrovú fyziku AV ZSSR.

Je členom Komunistickej strany Sovietskeho zväzu. Za vynikajúce výsledky vedeckej i organizátorskej práce bol vyznamenaný viacerými štátnymi vyznamenaniami ZSSR i ďalších krajín. Z nich treba spomenúť Leninov rad, Rad čerenej zástavy práce, Rad Cyrila a Metoda (BER), Rad družby (MoER). Je dvojnásobným laureátom Štátnej ceny ZSSR.

Prof. V. P. Dželepov a ním vedené laboratórium SÚJV má významný podiel na rozvoji jadrovej fyzikálnych odborov na čs. pracoviskách. Za zásluhy o rozvoj čs. fyziky bola prof. V. P. Dželepovi pri príležitosti 20. výročia SÚJV udelená strieborná medaila ČSAV „za zásluhy o vedu a ľudstvo“.

V posledných rokoch spájajú prof. Dželepova zvlášť tesné kontakty so slovenskými fyzikálnymi pracoviskami. Jeho zásluhou a zásluhou pracovníkov ním vedeného laboratória SÚJV sa v Dubne vyzkollil rad mladých pracovníkov OEF SAV, UPJŠ Košice, UK Bratislava.

Vedeckovýskumný program Katedry jadrovej fyziky a biofyziky PF UPJŠ sa do značnej miery opiera o tesnú spoluprácu so skupinou vedenou prof. Dželepovom. Na významných vedeckých projektoch, koordinovaných prof. Dželepovom (cyklus výskumov na jednometrovej propánovej bublinovej komore, program „Hyperón“) mali a majú možnosť pracovať a vedecky rásť viacerí pracovníci školy. Sám významnou mierou prispel k vedeckej výchove pracovníkov fakulty. Perspektívny výskum v oblasti fyziky vysokých energií na KJF a BF PF UPJŠ je tiež spojený s menom prof. Dželepova, ktorý je vedúcim prác na novom projekte veľkého hadrónového spektrometra, pre experimenty na novom unikátnom sovietskom urýchľovači UNK, budovanom v Serpuchove.

Vzhľadom na osobitné zásluhy o rozvoj fyziky vysokých energií na Katedre jadrovej fyziky a biofyziky, Vedecká rada Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, pri príležitosti 70. narodenia prof. V. P. Dželepova, člena korešpondenta AV ZSSR udelila mienovanému hodnosť čestného doktora UPJŠ.

Slávnostné odovzdanie hodnosti sa konalo dňa 7. 3. 1986

Doc. RNDr. G. Martinská, CSc.,
KJF a BF PF UPJŠ

FRIDRICH ENGELS A DNEŠOK

Najvýznamnejším príspevkom Ústavu marxizmu-leninizmu Univerzity P. J. Šafárika k dôstojnému pripomenutiu si 165. výročia narodenia a 90. výročia úmrtia spoluvotora nášho revolučného učenia — Fridricha Engelsa — bolo usporiadanie vedeckého seminára „Teoretický odkaz Fridricha Engelsa a súčasnosť“, ktorý sa uskutočnil v Prešove 26. novembra 1985.

Teoretického seminára, ktorého organizátorom bolo oddelenie marxisticko-leninskej filozofie ÚML UPJŠ sa okrem učiteľov ÚML zúčastnili hostia z vedenia Univerzity a jednotlivých fakúlt UPJŠ, zástupca ÚML VST v Košiciach a študenti odboru občianska náuka na PdF.

Otvárací príhovor predniesol riaditeľ Ústavu marxizmu-leninizmu UPJŠ prof. PhDr. I. Bajcura, DrSc. V príhovore zdôraznil, že nie je možné pochopiť marxizmus a urobiť jeho ucelený výklad bez znalosti prác F. Engelsa.

Hlavný referát — Filozofický odkaz F. Engelsa a súčasnosť — predniesol prof. PhDr. A. Lokaj, CSc., vedúci oddelenia marxisticko-leninskej filozofie ÚML. Analyzoval v ňom nesporný a podstatný vklad F. Engelsa do tvorby a

rozvoja marxistickej filozofickej teórie.

Po vypočutí hlavného referátu teoretický seminár pokračoval v práci v dvoch sekciách. Prvá sekcia, ktorú viedol prof. PhDr. A. Lokaj, CSc., bola zameraná na konkretizáciu filozoficko-metodologického prínosu F. Engelsa. V tejto sekcii s koreferátmi vystúpili: prof. PhDr. I. Ferencz, CSc., doc. PhDr. F. Mihina, CSc., PhDr. D. Fillová, PhDr. V. Dudinský, CSc., doc. J. Dankania, CSc., prof. PhDr. J. Kalist, CSc. V druhej sekcii, ktorú viedol prof. PhDr. V. Skrip, CSc., vystúpili: doc. PhDr. M. Rusinko, CSc., doc. PhDr. I. Sýkora, CSc., PhDr. I. Urbančík, CSc., doc. Ing. V. Čorba, CSc., PhDr. A. Klimeková, CSc., PhDr. M. Mičaninová, CSc. Koreferáty v tejto sekcii boli zamerané na priblíženie rôznych stránok teoreticko-metodologického odkazu diela F. Engelsa.

Záverom možno konštatovať, že teoretický seminár venovaný F. Engelsovi splnil svoje poslanie. Bol vhodnou formou k zamysleniu sa nad historickými zásluhami F. Engelsa a nad jeho revolučným odkazom.

PhDr. V. Dudinský, CSc.,
ÚML UPJŠ, Prešov

Otvárací príhovor riaditeľa Ústavu ML UPJŠ prof. PhDr. J. Bajcura, DrSc.

Pohľad na účastníkov teoretického seminára venovaného 165. výročiu narodenia a 90. výročiu úmrtia Fridricha Engelsa, ktorý sa uskutočnil 26. 11. 1985 na Pedagogickej fakulte UPJŠ v Prešove.

Aktuálne problémy pedagogickej a spoločensko-politickej praxe v príprave študentov na učiteľské povolanie

V dňoch 21. a 22. novembra 1985 sa konala v Prešove vedecká konferencia o aktuálnych problémoch pedagogickej a spoločensko-politickej praxe v príprave študentov na učiteľské povolanie. Organizátormi konferencie boli Pedagogická fakulta UPJŠ v Prešove, Slovenská pedagogická spoločnosť pri SAV a Východoslovenský krajský národný výbor — odbor školstva v Košiciach.

Pedagogická a rovnako aj spoločensko-politická prax v príprave študentov na učiteľské povolanie plnia vplývajúce funkcie. Patria k tým formám výučby, prostredníctvom ktorých sa budúci učiteľ bezprostredne oboznamujú s podstatou výchovnej práce, jej funkciou, ako aj s osobitosťami a štruktúrou pedagogickej činnosti učiteľa — vychovávateľa. Študentom umožňujú hlbšie chápať zákonitosti výchovno-vzdelávacieho procesu, poznávať psychické osobitosti žiakov príslušného školského veku a postupne si osvojiť aj potrebné zručnosti na riadenie učebnej činnosti žiakov. Na pedagogických, ako aj na ostatných fakultách pripravujúcich učiteľov, pedagogická i spoločensko-politická prax sa realizuje podľa učebných osnov vypracovaných v zmysle dokumentu Ďalší rozvoj československej výchovno-vzdelávacej sústavy, ktorý posunul prípravu učiteľov na nový, kvalitatívne vyšší stupeň. Jedným zo základných znakov prípravy učiteľov všetkých druhov škôl v zmysle uvedeného dokumentu je úzke a organické spojenie teoretickej prípravy s pedagogickou praxou na školách a ostatných výchovných zariadeniach. O význame pedagogickej a spoločensko-politickej praxe v príprave učiteľov okrem iného svedčí i to, že sa jej v učebnom pláne vymedzuje takmer 20 % celkového fondu vyučovacích hodín. Cieľom prešovskej konferencie o praxi bolo zhodnotiť súčasný stav fungovania nového systému pedagogickej a spoločensko-politickej praxe na fakultách, analyzovať príčiny existujúcich nedostatkov a hľadať metódy zefektívnenia celého systému praktickej prípravy učiteľov, vrátane systému uvádzania začínajúcich učiteľov do praxe.

Na konferencii, ktorú otvoril dekan Pedagogickej fakulty v Prešove, prof. RNDr. O. Strečko, CSc., odznelo celkom 37 príspevkov a tie si pozorne vypočulo 147 účastníkov. Odznel tu aj tri pozdravy hostí. Prvý predniesol zástupca ÚV KSČ doc. Ing. J. Večeř, CSc. Poukázal v ňom na sú-

Z vystúpenia na konferencii

PhDr. JÁN ČIPKÁR

V rámci osláv Mesiaca ČSSR '85 zúčastnil som sa ako vedúci Klubu priateľov sovietskej vedy a kultúry na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach, Vse-zhľadovej vedeckej konferencii pri príležitosti osláv 60. výročia založenia Kostovskej štátnej univerzity

Pracovná náplň tejto vedecko-teoretickej konferencie sa niesla v duchu témy: „Ideologický boj a aktuálne problémy súčasnej etapy VTR.“

Zúčastnili sa jej známi vedci z rôznych oblastí spoločenských vied. Napr. profesor Borzunov V. F. (doktor historických vied) vystúpil s problematikou aktuálnych otázok ideologického boja a upozornil na systémový prístup pri riešení otázok VTR a z nej vyplývajúceho dôsledkov. Zároveň vyčlenil tri etapy ideologického boja v súčasnej VTR. (Prvá etapa: 50. — zač. 60. rokov, druhá: 60. — 70. roky, tretia: pol 70. — 80. roky.)

Ekonomickými predpokladmi vplyvu vedecko-technického pokroku na ideologický boj sa zaoberal profesor Lachin, G. A. (doktor ekonomických vied).

Sychomirov (doktor technických vied) hovoril o problematike politického rizika

Účastníci konferencie mali možnosť vystúpiť na druhý deň v rámci diskusie, a to v jednej z troch sekcií.

V sekcii — Filozofické problémy VTR — som vystúpil s diskusijným príspevkom na tému: „Formovanie hodnotového vedomia vedeckovýskumných pracovníkov v súčasnej etape VTR.“ Pre aktuálnosť danej problematiky uvieľme niektoré tézy z toho vystúpenia.

Súčasný rozvoj našej spoločnosti potvrdzuje nezastupiteľnú úlohu vedy a techniky pre jej ďalší pokrok. V prípravných materiáloch a dokumentoch na XXVII. zjazd KSSZ a XVII. zjazd KSC sa naďalej venovala veľká pozornosť úlohe intenzifikácie ako najmocnejšieho zdroja rastu produktivity spoločenskej práce. Veda sa stala organickou súčasťou výrobného procesu.

Do riešenia úloh plánu vedeckotechnického rozvoja aj naďalej budú zapojené vysoké školy. Doterajšie cenné úspechy v technických, prírodných a spoločenských vedách, či už v Sovietskom zväze, alebo u nás, kladú vyššie nároky na svojich tvorcov.

Najmä na vysokých školách bude potrebné, aby sa dôkladne zhodnotila doterajšia situácia a zároveň vytvorili také možnosti a podmienky, aby každý vysokoškolský učiťel a vedecký pracovník odovzdal pre spoločnosť maximum toho, čoho je schopný.

Z toho vyplýva, že prvotný význam tu majú také podmienky, ktoré by stimulovali tvorivé myslenie a pohotovosť osvojovať, uplatňovať a využívať vedecké poznatky a výtvarnosti, poňajšie študentom na vysokej škole v rámci činnosti ŠVOČ až po vedeckého pracovníka, či učiteľa na vysokej škole.

Jednou zo špecifických podmienok vo vedeckej tvorbe orientovanej na osvojenie si sociálnej reality je dialektika vedeckých a hodnotových prvkov vedomia človeka — tvorca.

Hodnotové vedomie vystupuje ako jeden z dôležitých mechanizmov vnútornej regulácie tvorivého procesu, ktorý umožňuje samotnému subjektu vedeckého poznania ohodnotiť vlastnú činnosť práve ako tvorivú, z pozície významu, jej výsledkov a porovnať ju s najširším sociálnokultúrnym kontextom. V tomto prípade samotné hodnotové vedomie musí byť predpokladom východiska subjektu z ohraničenej praktickej situácie, uvedomenia si sociálnych potrieb a možností, sociálneho subjektu vedeckého poznania ohodnotiť vlastnú činnosť práve ako tvorivú, z pozície významu, jej výsledkov a porovnať ju s najširším sociálnokultúrnym kontextom. V tomto prípade samotné hodnotové vedomie musí byť predpokladom východiska subjektu z ohraničenej praktickej situácie, uvedomenia si sociálnych potrieb a možností, sociálneho subjektu činnosti, t. j. predpokladom rozšírenia subjektu i objektu hodnotového vzťahu.

Pohľad na účastníkov konferencie.

časné úlohy v oblasti školstva, konkrétne na program elektronizácie a na jeho vplyv na systém vzdelávania učiteľov. Doc. Ing. V. Vodzinsky, pracovník MŠ SSR, vo svojom príhovore informoval účastníkov o inovovanom systéme spoločensko-politickej praxe. Za Východoslovenský KNV účastníkov konferencie pozdravil vedúci pedagogického oddelenia odboru školstva dr. K. Keesej.

Úvodný referát na tému Miesto a úlohy pedagogickej praxe v systéme prípravy študentov na učiteľské povolanie predniesol doc. PhDr. T. Srogoň, CSc., vedúci oddelenia pedagogickej praxe na Katedre pedagogiky PdF v Prešove. Poukázal v ňom na hlavné medzery vo vývoji vzdelávania učiteľov v ČSSR a analyzoval metodologické východiská, na ktorých je budovaný súčasný model vzdelávania učiteľov a na ktorých bol vypracovaný aj nový systém pedagogickej a spoločensko-politickej praxe. Na hlavný referát obsahovo úzko nadväzovali jednotlivé koreferáty a potom aj diskusné príspevky.

Účastníci konferencie Aktuálne problémy pedagogickej a spoločensko-politickej praxe v príprave študentov na učiteľské povolanie v záujme zintenzívnenia prípravy budúcich učiteľov odporučili MŠ CSR a MŠ SSR:

1. Zriadiť celoštátnu predmetovú radu pedagogickej praxe, ktorej úlohou by bolo okrem iného rozpracovať ciele, obsah a metódy všetkých foriem praxe.

2. Zjednotiť základné dokumenty týkajúce sa pedagogickej praxe, vrátane štatútu škôl a zariadení, na ktorých sa prax realizuje.

3. Uzavrieť dohodu s orgánmi ROH o podmienkach zabezpečenia výchovávateľskej praxe študentov v leiných pionierskych táboroch.

Fakultám, ktoré pripravujú učiteľov, účastníci konferencie odporúčajú zapájať do procesu praktickej prípravy študentov čo najväčší počet učiteľov, na úspešnú realizáciu jednotlivých praxí vytvárať dobré materiálne aj kádrové podmienky, zhotovovať nahrávky vyučovacích hodín, budovať televízne štúdiá zamerané na „prenos“ vyučovania z triedy do posluchárne, organizovať pre cvičných a uvádzajúcich učiteľov pravidelné semináre a zapájať ich do riešenia výskumných úloh zameraných na zefektívnenie systému prípravy budúcich učiteľov.

V závere konferencie vystúpil prof. PhDr. M. Ričalka, CSc., ktorý z funkcie vedúceho Katedry pedagogiky na PdF v Prešove a zároveň i z funkcie predsedu Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV zhodnotil priebeh celej konferencie, poukázal na jej význam a poďakoval sa jej účastníkom za prednesené príspevky a za účasť na konferencii.

Možno konštatovať, že konferencia bola nielen zaujímavá, ale aj veľmi potrebná a užitočná podujatím.

PhDr. Ján Varga

PRAJEME VÁM PRÍJEMNÉ LETO 1986

FILOZOF

- Muž 1: Dobrý den, dedo!
Muž 2: Aj tebe, synku, aj tebe!
Muž 1: A čože tu takto sedíte na lavičke?
Muž 2: Rozdumujem.
Muž 1: Nepovedzte!
Muž 2: Veru hoj. Dochodca ma totiž veľa času a malo peňazí. A tota naša ľudová filozofia nič nekoštuje.
Muž 1: Ale ja som počul, že myslenie boli.
Muž 2: Ta to je pravda. Šak zato som sebe šednul do prevanu, aby me ofukovalo. Bo čerstvý ľuť to jak toten, balzam.
Muž 1: A čože ste už vyhútali?
Muž 2: Chčo se veľa pita, vípatra jak glupi...
Muž 1: Ale, dedo!
Muž 2: ... chčo se nič nepita, ostane glupi po cali životi!
Muž 1: Aha, takže som na tom ešte v norme?
Muž 2: Hej, ibaže chyba v tým, že človek pridze na tote mudrosći kedz je už starý. Ale ty, chlapče, se pytaš veľa, bo potom budzeš veľa znac.
Muž 1: Lenže ja som počul, že kto vie veľa, tak aj veľa zabudne.
Muž 2: No to aj tak lepši buc samoukom. Jak čekac, že ce život naučí — to ad jedna. A ad dva — znaš ty vobec, co je to veda?
Muž 1: Rád sa dám poučiť.
Muž 2: Ta to kedz znaš, že znaš co znaš a kedz znaš, že neznaš co neznaš — ta tomu se hutorí veda.
Muž 1: Fi—ha, dedo, to ste veru múdro povedali. Ako nejaký akademik. Lenže mne sa vidí, že vám by viac bolo treba nejakú babku, lebo nám ešte z toľkej filozofie prechoriete. Co tak večer na diskotéku?
Muž 2: Dej mne pokoj s totím vriskanim. Šak človek žeby mal vatú permanentne v ušoch.
Muž 1: A to už prečo?
Muž 2: Bo dnešakjšia moderná hudba dokazuje lem jedno, že bocan je najlepší špivaví ptačok.
Muž 1: No a podľa vás je čo lepšie ako diskotéka?
Muž 2: Příkladmo pošedzac sebe vo vinnej pivnici. Tam cichučko, z kečky se ci nepari, sudok vinka po ruke a bešeda beži lehučko.
Muž 1: Hm, nie zlý nápad.
Muž 2: To sebe dumami. Ale ja ci povim, synku, že u nás na Zempline bul dakedy jeden dobrý zvyk. Kedz sebe garda dakoho pozval do svojej pivnici, vžal taku dluhu svičku, jak chcel dlubo svojo hosca pobečefovac a popic s ním. A chčo toť zvyk nepoznal, darmo se paňkal kedz ulapil šlinu. Svička zhasla, trebalo iso von...
Muž 1: Dakedy, dakedy...! Dakedy aj dievčatá boli krajsšie...
Muž 2: ... to bul!
Muž 1: ... no a dnes ci suseda ani nemusíte pozývať domov, lebo cez panel svojho bytu ho nielen počujete, ale takmer aj vidíte.
Muž 2: Kec sebe ľudze medzi sobu dneška same muri stavajú a nežeby se radšej vecej tubili. Šak kefo len totich rozvodoch: svadba — rozvod, rozvod — svadba... a tote sudcova, se možu ošalec od roboty!
Muž 1: A čo myslíte, prečo je to tak?
Muž 2: Preto, prečo? Ta preto, že každý je do ženeňa či vydavaňa hrr — hrr! Ale z lasku treba opaterne, bo ons jak toten pohar: kedz ho slabo trimeš, ta spadne a rozbiť se a kedz ho barc sciskaš — pukne!
— rč —

INŠTRUKTÁŽ

- Inštrukcia riaditeľa námestníkom:**
Zajtra o 9.00 hodine je zatmenie slnka, teda ntečo, čo nte je vidieť každý deň. Nech pracovníci nastúpia v pracovnom odevu na dvor. Pri pozorovaní tohto zriedkavého javu podám príslušný výklad sám. Ak bude pršať, nebude nič vidieť, v tom prípade pôjdeme do jedálne.
Inštrukcia námestníka vedúcim odborom:
Na pokyn riaditeľa bude zajtra o 9.00 hodine zatmenie slnka. Ak bude pršať, nebude to možné na dvore v pracovnom odevu vidieť. V tom prípade sa prevedie zatmenie slnka v jedálni, teda ntečo, čo nte je vidieť každý deň.
Inštrukcia vedúceho odboru vedúcim oddelením:
Na pokyn riaditeľa dôjde zajtra k zmiznutiu slnka v pracovnom odevu. Riaditeľ dáva pokyn k tomu, či má pršať, čo sa neuvidí každý deň.
Inštrukcia vedúceho oddelenia majstrom:
Ak bude zajtra v jedálni pršať, teda ntečo, čo sa každý deň nevidí, zmizne o 9.00 hodine náš riaditeľ v pracovnom odevu.
Inštrukcia majstra pracovníkom:
Zajtra o 9.00 hodine zmizne náš riaditeľ. Škoda, že sa te nedá vidieť každý deň.
— rč —

MLADOSŤ

- Leďva som stihol odložiť na bezpečné miesto červený diplom vysokoškolského odborníka, zastavil ma jeden z mojich bývalých učiteľov: — Nechcem vám radiť, kolega, ale domnevam sa, že by vás bola škoda pra prax. Ste mladý a nadaný, mali by ste preto študovať ďalej. Myslim to v rámci aspirantúry. Internej, pochopiteľne. A najlepšie priamo na našej fakulte.
Keďže išlo o autoritu, ktorú som uznával a ktorej som plne dôveroval, dal som na jej slová. Podal som si ziadost, prijali ma, a tak som sa začal pripravovať na prvé aspirantské skúšky.
— Reči, tie by si mal študovať, — dohovoral mi priateľ-diplomat. — Človeče, to dnes leť vo svete. Keď ovládaš jazyky, tak v živote sa už nestratiš.
Nuž, čo by som neštudoval reči. Skúsím to. Som mladý, tak by som to hádam mal zvládnuť. A tak som začal so španielčinou a angličtinou a postupne som chcel prejsť k arabčine.
Po istom čase mi zatelefonoval bývalý kolega z fakulty. — Čo stále vysedávaš lea doma, prosím (a?) Poď k nám do cestovky robíš sprievodcu. Si mladý, tak cestuj, zakončil.
Začal som cestovať. Najprv doma po republike, neskôr som sa po známosti dostal aj do zahraničia.
— Si sómár, — vyliaval mi srdce môj strýko, povoláním stavbár. — Takto premrhať najlepšie roky svojho života. Stavať ti trebať Dom, to sa rozumie.
Vážil som si ho, bol vskutku dobrý odborník, ktorého si etila aj celá naša rodina. Preto som začal stavať. Zháňal som materiál, remeselníkov a poriadne som sa zadlžil.
Dnes, keď ležim na jednotke intenzívnej starostlivosti po silnom infarkte, už viem, že nie som zas až taký mladý, aby som zvládol všetko odrazu. Dom dokončím neskôr, k jazykom sa možno ešte vrátim, cestovať prestanem a aspirantúru na čas preruším. A to nezávisle od toho, čo na to povedia moji predokli radcovia. Lebo ako mi radí môj lekár: zdravie je prvoradé.
— rč —

SPRAVODAJCA
UNIVERZITY

SPRAVODAJCA UNIVERZITY P. J. SAFÁRIKA. Vydáva rektorát UPJŠ Košice, Šrobárova 57, telefón 226 88. Predseda redakčnej rady doc. PhDr. Eduard Borys, CSc. Vedúci redaktor IUDr. Ján Firč, CSc. Technická redaktorka Anna Martinová. Adresa redakcie: Šrobárova 57 041 88 Košice. Š. t. 267 33. (Vychádza 10x ročne pre vlastnú potrebu.)